Туркистон бир, ватан бир

Туркистон

Ёшларнинг ижтимоий-сиёсий газетаси

1993 йил 22 июль • Пайшанба • 84 (14112) تركستان TURKİSTAN Нархи 10 сўм.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ КЕЛАЖАГИ ЁШЛАРИМИЗ ҚЎЛИДА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ И. ЖЎРАБЕКОВнинг ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ ЁШЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Азиз биродарлар!
Қадрли ёшлар!

Ўзбекистоннинг мустақил давлат бўлиб ҳақиқий тараққиёт йўлига тушиб олганига яқинда икки йил тўлади. Бу тарихан жуда қисқа давр. Лекин истиқлолни азиз билган Ўзбекистонликлар мустақилликнинг иқтисодий асосини яратиш борасида олға қараб дадил қадам ташлаяптилар.

Ёш давлатимизнинг тарихий солномасига унинг буюк давлат бўлиб дунёга келаётганини исботловчи дастлабки сатрлар битилди. Буни чуқур англаган миллион-миллион ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар бутун куч-ғайратини мустақилликни меҳнат билан мустаҳкамлашдек эзгу мақсадга сарфламоқда.

Президентимиз Ислом Каримовнинг оқилона ички ва ташқи сиёсати туфайли бугунги кунда Ўзбекистонда ижтимоий-сиёсий вазият барқарор бўлиб турибди. Собитқадамлик билан ўтказилаётган иқтисодий сиёсат мамлакатимизнинг халқаро майдондаги обрў-эътиборини кундан-кунга оширяпти.

Сиёсий, иқтисодий ва маънавий ҳаётимизда рўй бераётган туб ўзгаришлар ана шу сиёсатнинг самараси эканини республикамизнинг ҳар бир фуқароси юракдан ҳис этмоқда.

Зотан Ўзбекистон ҳукуматининг барча давлатлар ва халқлар билан иқтисодий, маданий алоқалар ўрнатишга қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсати кўпчиликка маъқул бўлаётганини эндиликда бутун дунё кўриб турибди.

Президент Ислом Каримов республика Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессиясида сўзлаган нутқида «Гарчанд мустақил бўлганимизга эндигина икки йил тўлаётган бўлса-да, ишлаб чиқаришда, қазилма бойликларидан фойдаланишда, хом ашё базасини мустаҳкамлашда ва ташқи иқтисодда унча-мунча ютуқларга эришдик» деган эди.

Ҳурматли биродарлар!

10 йиллар мобайнида ҳукмрон бўлган якка мафкура инқирозидан вужудга келган ҳозирги ижтимоий-сиёсий муҳитда, яъни бир-бирига зид қарашлар, дастурлар, мулоҳазалар, фикрлар, лойиҳалар шароитида тўғри йўл танлаш осон эмас. Бугунги мана шундай мураккаб даврда соғлом ақл идрок ва сабр-тоқат билан иш юритаётган, ютуқларга эришаётган ёшларимиздан, ёш раҳбарлардан умидимиз катта.

Бундай дейишимнинг боиси шундаки, ёш давлатимиз олдида пайдо бўлаётган иқтисодий муаммоларнинг ҳал этилиши кўпинча янгича ёндашишни талаб этади. Президентимиз айтганидек, мақсад йўлидан оғишмай, фақат олға юриш керак бўлади. Буни, энг аввало сиз ёшларга қаратилган чақириқ, деб тушунмоқ керак. Бинобарин ҳозирги иқтисодий масалалар ёшларга хос ғайрат, билимдонлик, янгича фикрлаш замонавий восита ва усуллар асосида ҳал этилиши лозим.

Шундай экан бу ерда гап ёш мустақил давлатимиз талабларига муносиб, унинг олдида турган мураккаб муаммоларни ҳал этишга қодир бўлган концерн, ассоциация корпорация, миллий компанияларнинг ёш раҳбарлари, директорлар, менежерлар, олимлар ҳақида бораётир. Дарҳақиқат, бугун Ўзбекистондек она Ватани, халқи учун ифтихор туйғусини юрагига сингдирган, лозим бўлса жонини ҳам Ватан учун қурбон қиладиган забардаст ва билимдон ёшлар керак.

Хўш, ҳокимият тўла қўлимизга ўтган икки йилга яқин вақт мобайнида иқтисодиётимизда қандай ўзгаришлар содир бўлди ва бўлмоқда?

Бугунги кунда биз учун жуда оғир бўлган ўтган йил ҳамда 1993 йил биринчи ярми иш якунларини кўздан кечирар эканмиз, кўпчилик соҳаларда қийинчиликлар сабр-тоқат билан енгиб борилаётгани, ишлаб чиқаришнинг янада пасайиб кетишига йўл қўйилмаётганини кўрамиз. Мана шу даврда аҳолига энг зарур озиқ-овқат маҳсулотлари — дон, қанд-шакар, гўшт, шунингдек, халқ истеъмоли моллари узлуксиз етказиб берилишига куч-ғайрат сарфладик.

Шу билан бирга ишлаб чиқариш корхоналари, ташкилот ва муассасаларнинг хом ашё, ёқилғига бўлган эҳтиёжлари бир меъёрда таъминлаб турилди.

Саноат ишлаб чиқариш ҳажмининг камайиб бориши 1992 йил биринчи ярмидаги 8,7 фоиздан бу йилнинг ана шу даврида 1,2 фоизга қисқаришига эришилди. Нефть, газ ва рангли металлургия саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш суратлари ортди. Шу йилнинг биринчи ярмида нефть қазиб олиш 23 фоиз, газ 3,5 фоиз, мазут 1,5 марта кўпайди. Бензин, дизел ёқилғиси, қора металл прокати, олтин, кимёвий қоришмалар ва бошқа кўпгина камёб маҳсулотлар кўпроқ ишлаб чиқарила бошлади.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш борасида жиддий ишлар қилиняпти. Бундай товарларни ишлаб чиқаришнинг камайишига йўл қўйилмади, шу йилнинг биринчи ярмида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7 фоиз кўпайди. Ўзимизнинг ресурсларимиз ва имкониятларимизни ишга солиш йўли билан шу йилнинг ўзидаёқ 35 миллиард сўмлик, 1994 йилда эса 58 миллиард сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш мўлжалланяпти.

Бу ўринда маҳсулотларнинг янги турларини ишлаб чиқариш борасида нималар қилиняпти, деган савол туғилиши мумкин. Бу йўналишда жиддий тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга ошириляпти. Шу йил 5 миллиард сўмлик, 1994 йилда 10 миллард сўмлик янги турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Масалан, илгари четдан олиб келинадиган электр лампаси ҳозир ўзимизда кўплаб ишлаб чиқарила бошлади. Шу йил 5 миллион дона электр лампаси савдога чиқарилади. Кейинги йилларда кундалик турмушда жуда зарур бўлган бундай маҳсулот йилига 60 миллион дона ишлаб чиқариладиган бўлади. Бу эса республиканинг электр лампасига бўлган эҳтиёжини тўла қондиради.

Шуни алоҳида айтиб ўтиш керакки, республика саноати жаҳон бозорида рақобат қила оладиган машина ва ускуналар, уй-рўзғор юмушларида керак бўладиган буюмлар ишлаб чиқара бошлади. Кичик тракторлар, телевизорлар, видеомагнитофонлар, вентиляторлар, термослар, электр дазмоллар, кир ювиш машиналари, электр лампалари тайёр кийим-кечак ва бошқа маҳсулотлар шулар жумласидандир.

Мисол учун Ўзбекистон автомобиль саноатининг тўнғичи «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасини олиб кўрайлик. Бу корхона йилига 180 мингта автомобиль ишлаб чиқаради. Мана шу автомобилларнинг маълум қисми четга сотилади. Бу ўринда яна Нукус шаҳрида Туркиянинг «Язекс» корпорацияси ёрдамида қурилаётган «Катекс» тўқимачилик мажмуини кўрсатиб ўтиш мумкин. Тўқимачилик саноатининг бундай тури бизда биринчи марта яратиляпти. Бу ерда йилига 25 миллион долларлик маҳсулот тайёрланади.

Кўриниб турибдики, бугунги кунда Ўзбекистонда машинасозлик, электр техникаси, тўқимачилик саноати каби ишлаб чиқаришнинг тайёр маҳсулот берадиган янги тармоқлари дунёга келяпти.

Қиёслаш учун бир нарсани эслатиб ўтмоқчиман. Республикамиз пахта, ипак, қоракўл тери, сабзавот етиштириш, олтин, кумуш ва бошқа рангли металлар, газ, минерал ўғитлар ишлаб чиқаришда собиқ иттифоқда етакчи ўринни эгаллаб турган ва унинг иқтисодиётига йилдан-йилга кўпроқ ҳисса қўшган бўлса-да, бизда тайёр маҳсулот ишлаб чиқарадиган арзигулик корхона йўқ эди. Бошқача айтганда, социалистик меҳнат тақсимоти ниқоби остида республиканинг асосий бойликлари субтекинга ташиб кетилар, маҳсулотни бошидан охиригача тайёрлаб берадиган корхона қуришга эса марказ рухсат бермас эди.

Башарти, бизда совет даврида энг замонавий технология техникага асосланган юқорида кўрсатиб ўтилган машиналар, асбоб-ускуналар, буюмлар, халқ истеъмоли моллари яратилмаганини назарда тутадиган бўлсак, бундай ҳодисалар ёш давлатимиз иқтисодиётида инқилобий ўзгаришлар содир бўлаётганининг далилидир. Шу тариқа собиқ Иттифоқнинг хом ашё етказиб берувчи республикаси бўлган Ўзбекистонда тараққий эта бошлаган мустақил давлатнинг иқтисодий пойдевори қуриляпти. Президентимиз ибораси билан айтганда, биномиз ҳам баланд, ҳам пойдевори мустаҳкам бўлиши керак. Энди қўрқмасдан бинони қават-ма-қават кўтаришга асос бор. Шундай экан, кўркам бинонинг мустаҳкам пойдеворини навқирон ва билимдон ёшлар бунёд этади.

Ватанимизнинг порлоқ келажаги, халқимизнинг бахт-саодати учун ақл-идроки, бутун куч-ғайрати ва имкониятларини сафарбар этаётган меҳнат жамоалари, айниқса ёшлар сафи кундан-кунга кенгайиб боряпти.

Маълумки, ўтган йиллари қурилиш мажмуида капитал маблағлар камлиги, бинокорлик материаллари танқислиги оқибатида аҳвол бирмунча оғирлашиб, битмай қолган иншоотлар кўпайган, ишлаб чиқариш бинолари ва уй-жой қурилиши суръати пасайиб кетган эди. Ўзбекистон ҳукуматининг вақтида кўрган чора-тадбирлари хусусан, серғайрат, омилкор ёш мутахассисларнинг энг муҳим қурилишларнинг раҳбарлик лавозимига тайинланиши туфайли капитал қурилишида аҳвол яхшилана бошлади. Бу йил қурилиш ишлари учун 273 миллиард сўм ажратилди.

Бугунги кунда ишлаб чиқариш биноларини барпо этиш, мавжуд машинасозлик, ёқилғи, энергетика, тўқимачилик ва қайта ишлаш саноати корхоналарини реконструкция қилиш, уларни энг янги техника ва технология билан қуроллантириш ишлари кенг кўламда амалга оширилмоқда. Баъзи бир мисолларни келтириб ўтаман. Навойи вилоятида олтин саралаш комбинатлари қуриляпти. Самарқандда автобус ва троллейбуслар, Асакада — автомобиллар, Ангренда — автомобиль шиналари, Андижон ва Янгийўл шаҳарларида — озиқ-овқат спирти ишлаб чиқарувчи мавжуд заводлар қайта жиҳозланмоқда. Бир қанча қайта ишлаш саноати корхоналари қуриляпти.

Эндиликда Ватаним деган ҳар бир ўзбекистонлик белини маҳкам боғлаб, энг аввало мамлакатимизнинг манфаатини кўзлаб, унинг иқтисодиётини ривожлантириш учун бош қотирадиган замон келди. Илгари марказ томонидан «шундай қиласан», «сенинг ишинг бўлмасин, ўзимиз айтамиз» каби иборалар билан бизнинг ташаббусимиз бўғилган, ҳаракатларимиз чеклаб қўйилган эди.

Бироқ ҳозирги шароитда ҳам ишимизда тежамкорлик етишмаяпти. Ҳар йили республикамизда 20—25 минг тоннага яқин ишлатилган автомобиль шиналаридан фақат 6 минг тоннаси қайта ишланади. 50—60 минг тонна иккиламчи тўқимачилик молларидан 15 минг тоннаси ёки 25 фоизни қайта ишлаяпмиз. Ҳар йили республикада ҳосил бўладиган 500 минг тонна иссиқлик электр марказлари кули, 6 миллион тонна коалин, 7 миллион тонна фосфогин ва бошқа чиқиндилар ташлаб юборилмоқда.

(Давоми 3-бетда).

Бекободлик металлурглар яқиндагина ўзларининг байрамларини кўтаринки руҳ билан нишонлашди. Шу куни завод касаба уюшмаси, маъмурияти одамларнинг кайфиятлари байрамона бўлиши учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб беришга ҳаракат қилдилар. Илғорлар ҳалол меҳнатлари эвазига пул ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар. Бадиий ҳаваскорлик дасталари ва таниқли артистлар катта концерт қўйиб бердилар.

Ҳозир бу ерда иш қизғин. Ишчилар вазифа ва режаларини ортиғи билан уддалаб келмоқдалар. Шуни айтадиларда яхши дам меҳнатга ҳамдам, деб.

СУРАТДА: ёш пайвандчилар З. Маткаримов, И. Маматов ва И. Зоировларни кўриб турибсиз.

Р. НУРИДДИНОВ олган сурат.

ЁШЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Куни-кеча Урганчда вилоятнинг илғор ёшлари ва уларнинг етакчилари билан учрашув бўлиб ўтди. Унда вилоят ҳокими Маркс Жуманиёзов «Ўзбекистонда ёшлар тўғрисидаги Давлат қонуни»нинг амалиётга тадбиқ этилаётгани ва бу борада Президент Ислом Каримовнинг ташаббуси ва ғамхўрлигида қилинаётган ишлар, ёшларни ижтимоий муҳофаза қилиш соҳасидаги ибратли бошламалар ҳақида маъруза қилди.

Вилоят йигит ва қизларининг мустақилликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган ишлари, ёшлар ташкилотларининг кўпқиррали фаолиятидаги ютуқлар ва камчиликлар, етилган муаммолар ҳақида Ёшлар Иттифоқи вилоят қўмитасининг саркотиби Баҳодир Бобожонов ахборот берди.

Ёшлар етакчилари, барча шаҳар ва туман ҳокимлари, ҳуқуқ-тартибот соҳаси раҳбарлари ҳузурида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков сўзга чиқди.

(Нутқнинг тўла матни эълон қилинмоқда).

Учрашувда шоир, Президент девони етакчи маслаҳатчиси Омон Матжон ўз ижод намуналаридан ўқиб берди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Мавлон Умурзоқов қатнашди.

М. ҚУРБОННИЕЗОВА,
«Туркистон» мухбири.

ТАДБИРКОРЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бозор муносабатларини ривожлантиришни, бозорга хизмат кўрсатувчи тармоқларни такомиллаштиришни, кичик ва ўрта тадбиркорликка таъсирчан моддий ва молиявий ёрдам беришни кучайтириш мақсадида, шунингдек республика тадбиркорларининг кўпгина мурожаатларини ҳисобга олиб, «Ўзбекистон Республикасида кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришга кўмаклашувчи жамғармани ташкил этиш тўғрисида» Фармон чиқарди.

(Фармоннинг тўла матни республика матбуотида эълон қилинди).

ТАШКИЛИЙ ПЛЕНУМ

Қашқадарё вилоят Ёшлар Иттифоқи қўмитасининг пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди. М. Саидмуродова бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан вилоят Ёшлар Иттифоқи қўмитасининг биринчи котиблиги вазифасидан озод қилинди. Қарши шаҳар Ёшлар Иттифоқи қўмитасининг биринчи котиби бўлиб ишлаб келган Долли Аллаев Қашқадарё вилоят Ёшлар Иттифоқи Қўмитасининг биринчи котиби этиб сайланди.

Пленумда вилоят ҳокимининг муовини Р. Раҳмонов, Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий қўмитасининг котиби Б. Юсуповлар иштирок этишди.

ТЎЙЛАР БЎЛАВЕРСИН

Яқинда Тўрткўл туман «Дўстлик байроғи» газетаси 60 ёшга кирди. Мазкур тўй арафасида таҳририят ижодкорлари муштарийлар билан юзма-юз учрашдилар. Мулоқот янги қад ростлаган маданият саройида бўлиб ўтди. Таҳририят ходимлари муштарийларнинг турли саволларига жавоб бердилар, газетанинг олдида турган муаммолари, келажак режалари хусусида батафсил сўзлашдилар. Мулоқот ҳақиқий халқ сайлига айланиб кетди. Тўрткўллик санъаткорлар, моҳир қўшиқчилар йиғилганларни хушнуд этишди.

(Ўз мухбиримиз).

Бефарқ эмасмиз

Республикамиз олий таълим тизимига янги — тест усулида қабул қилишни жорий этиш жуда катта аҳамиятга эгадир. Чунки бунинг натижасида турли субъектив сабаблардан халос бўлишга ва шу билан бир қаторда олий ўқув юртларига ҳар томонлама етук, илмга чанқоқ, иқтидорли ёшларни жалб қилишга эришилади.

Яқинда Вазирлар Маҳкамасида Президентимиз Ислом Каримов билан учрашув бўлиб ўтди. Юртбошимиз таъкидлаганидек, бу борада яъни олий таълим қабул тизимини шакллантиришда ҳам Ўзбекистоннинг ўз йўли, ўз қараши мавжуд. Зеро биз университет ва институтларда қилинаётган ишларни мужассамлаштириб, жаҳон олий таълим тизими тажрибаларига асосланиб фаолият олиб боришга интилмоқдамиз. Ишончим комилки, республикамиз Фанлар Академиясининг Кибернетика илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси олимлари янада такомиллашган бир система ишлаб чиқадилар ва Ўзбекистоннинг ўзига хос жиҳатларини ҳисобга олган ҳолда тест қабул усулини мукаммаллаштирадилар.

Президент билан бўлган мулоқот давомида, у киши олий маълумотли ёшларни ишга жойлаш, улардан тўлақонли фойдаланиш ҳақида қатор фикр билдирдилар. Ушбу кўрсатмалар, таклифлар ҳам ҳаётда ўз ўрнини топа билиши, барча вазирликларнинг ўзига хос дастурига айланиши шарт. Шуниси ачинарлики, бизнинг институтни тамомлаган ёш мутахассислар кейинги йилларда жойларга махсус йўлланмаларсиз жўнатиляпти. Баъзи ерларда дорихоналарни ўз мулкига айлантирган, халқ тили билан айтганда, уларни «соғиб ичаётган» шахслар йўқ эмас. Бу кимсаларнинг ёшларни ишга қабул қилгилари йўқ, бунга шошилмайдилар ҳам. Шунинг учун ҳам биз ўз тизимимизни доимо назоратда ушлаб туришимиз, кадрлар тайёрлашни эса халқ хўжалиги талаби билан узвий боғлаб амалга оширишимиз шарт.

Тўғри, кейинги уч йил давомида доришунос мутахассислар тайёрлаш уч баробарга қисқартирилди. Лекин юқори малакали педагог-олимлардан самарали фойдаланиш мақсадида янги мутахассисликлар ташкил қилинди.

Республикамиз олий мактаблари намоёндалари бундан кейин ҳам бир тан бўлиб, Ўзбекистон мустақиллигининг фидойи тарғиботчиларига айланишлари лозим. Чунки барча қилинаётган саъй-ҳаракатлар фақат келажак учундир. Биз ана шу келажакнинг шаклланишида бефарқ туролмаймиз.

Саъдулла ИСКАНДАРОВ,
Тошкент Давлат Фармацевтика институти ректори.

АВЛОД ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК

ЁШЛАРНИ ҚАЙ УСУЛДА ЎҚИТИШ, УЛАРНИ ТАРБИЯЛАШ, МУСТАҚИЛ МАМЛАКАТНИНГ ЕТУК МУТАХАССИСЛАРИ БЎЛИШИГА ҚАЙҒУРИШ ҲАР БИРИМИЗНИНГ МУҚАДДАС БУРЧИМИЗДИР.

Ислом КАРИМОВ.

Ўзбекистоннинг келажаги бўлган ўқувчи-ёшларнинг билим даражасини аниқлашда тест-синов усулини қўллаш мустақил давлатимиз учун янги воқеадир. Ривожланган мамлакатларда бу усул кўплаб соҳаларда муваффақиятли қўлланиб келиняпти.

Яқинда Вазирлар Маҳкамасида республика олий ўқув юртларига талабалар қабул қилиш масалаларига бағишлаб ўтказилган йиғилишни келажак учун қилинаётган катта ғамхўрлик, дейиш мумкин. Унда Президентимиз Ислом Каримовнинг шахсан қатнашиб, талабаларни тест-синов асосида қабул қилиш масалаларига алоҳида эътибор берганлиги биз учун катта ишонч ҳамда жиддий синовдир. Йиғилишда билдирилган фикрларни барча олий ўқув юртларимизнинг раҳбарлари ва профессор-ўқитувчилари энг масъулиятли вазифа деб қабул қилмоқдалар.

Ҳақиқатан халқ таълими тизимида тест усулининг қўлланилиши илгариги синов усулларидан афзал эканлигига эндиликда шак-шубҳа йўқ. Унинг афзалликлари анчагина. Тест орқали ўқув юртига кирувчи ва ўқиётган талабанинг билимини баҳолашга янгича ёндошилади, шу тарзда шахсий муносабат асосида баҳолашга чек қўйилади. Тест синовлари ўқувчини фанга, ўқишга бўлган муносабатини кескин ўзгартириб, унинг билим олиш масъулиятини оширади. Ўқувчини ҳозирги тезкор, ривожланган даврга мос равишда кўпроқ мустақил ишлаш, муомала қилиш, ижодий изланишга чорлайди. Мактабда ўқиган ўқувчи Давлат дастурини тўлиқ ўзлаштирсагина тест-синовларини муваффақиятли топшира олади.

Шу пайтгача Халқ таълими вазирлиги томонидан турли босқичларда ўтказилган тажриба натижалари тест-синов топшириқларини ўқувчиларнинг баравар бўлмаган билимларини адолатли баҳолашга имкон берадиган даражада табақалаштирилган тарзда ва хилма-хил вариантларда пухта тузиб чиқиш заруриятини кўрсатди. Она тили ва адабиёт, чет тили сингари фанлардан имиҳонларни тест-синов топшириқлари билан анъанавий, усулларни уйғунлаштирган ҳолда, шунингдек, ўқувчиларнинг билим даражасига қараб тузилган кичик-кичик гуруҳларда компьютер техникаси ёрдамида қабул қилиш мақсадга мувофиқ эканлигини тасдиқлади.

Бу йил биринчи маротаба республика мактаб ўқувчиларининг фанлар бўйича олимпиадалари ҳам тест усулида якунланди. 17 фан бўйича ўтказилган олимпиадада ғолиб чиққан 74 ўқувчи олий ўқув юртларига қабул учун тавсия этилди. Республиканинг барча олий ўқув юртларига талаба қабули тест синовлари асосида ўтиши муносабати билан, бу жараёнга ўрта мактабларнинг битирувчи синф ўқувчиларини тайёрлаш мақсадида Халқ таълими вазирлиги бир қанча ишларни амалга оширди. Жумладан, мактаб ўқувчилари учун қисқа муддатли малака ошириш курслари ташкил этилди, республика, вилоят, туман (шаҳар) миқёсида улар учун семинарлар ўтказилди. Ўқитувчи ва ўқувчиларга мўлжалланган қўлланмалар нашрдан чиқарилди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Талаба Танлов маркази орқали 1992 йилда қўлланилган тест синови китобчаларини 250 минг нусхада янгидан чоп этиб, вилоят халқ таълими бошқармалари орқали ҳар мактаб битирувчисига тарқатилди. Фикримча бу йилги битирувчилар бироз бўлсада, тест синов усулига мактабдаёқ тайёргарлик кўра олдилар. Вазирлигимиз ўрта махсус педагогика ўқув юртларида ҳам мутахассислар тайёрлаш сифатини янада яхшилаш мақсадида қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. 1993-94 ўрта махсус педагогика билим юртларига ўқувчилар қабули тажриба тариқасида ЭҲМлар воситасида тест синови усулида ўтказилади. Ҳозирги кунларда бу ишни амалга ошириш учун тайёргарлик ишлари поёнига етказилмоқда. Шу мақсадда ўқув юртларига етарли миқдорда «Правец» ЭҲМ синфлари комплектлари ўрнатилди.

Тест синови топшириқларини фанлардан амалда қўлланилаётган мактаб дастурларига мос равишда мактабларнинг тажрибали ўқитувчилари ишлаб чиқдилар. Бу тест синовлари топшириқларининг мавзулари ва фан дастурлари олдиндан ўқишга кирувчилар учун эълон қилиб қўйилди. Педагогика билим юртлари ва Тошкент шаҳар мактабларидан таклиф қилинган ўқитувчилар ўқишга кирувчилар билан консультациялар олиб бормоқдалар. Ҳар бир абитуриент билан ЭҲМда ишлаш кўникмалари бўйича ҳам консультациялар йўлга қўйилган. Уйлаймизки, бизнинг тажриба тариқасида бошлаган ишимизнинг ижобий томонлари келажакда бошқа техникумларда қабулни сифатли ташкил қилишда ҳам қўлланилади.

Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги Қонунини амалга ошириш ва ўрта махсус бўғиндаги кадрлар тайёрлашни янада яхшилаш мақсадида 1993 йилдан бошлаб ўқувчилар қабулини умумтаълим мактабини 9 синф базасида қабул қилиш ва ўқишни икки босқичли тартибда, 4 йиллик муддатида ташкил қилиш ҳақида қарорга келинди.

Халқаро миқёсдаги талабларга жавоб бераоладиган замонавий, етук мутахассисларни тайёрлаш халқ таълими тизимини, хусусан тест усулининг ўзини ҳам янада такомиллаштиришни тақозо этади. Республикамиз истиқлоли учун иқтидорли болаларни танлаш ва тарбиялаш мумкинлигини назарда тутиб, Халқ таълими вазирлиги тасарруфидаги педагогика фанлари илмий тадқиқот институтида илмий-педагогик гуруҳ тузишга қарор қилинди. Гуруҳ аъзолари руҳшунослик ёрдамида тест синовлари дастурини, иқтидорликни аниқлаш мезонларини ишлаб чиқади. Иқтидорли болаларнинг келажакдаги таълимига ёрдам беради.

Таълимни тубдан янгилаш Республика тараққиётининг долзарб вазифаларини ҳал этишга қодир бўлган юқори малакали мутахассислар тайёрлашга янгича ёндошувларни амалга ошириш учун ҳали кўп иш қилишимиз керак. Биз Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишда Президентимиз томонидан билдирилган олий ўқув юртлари ректорлари Кенгашини тузиш тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлаймиз. Ислом Каримовнинг ана шу анжуманда сўзлаган нутқида билдирилган аниқ таклиф ва кўрсатмаларидан келиб чиқиб, олий таълим тизимини замонавий поғонага кўтариш учун янги имкониятлар излаймиз ва уларни ишга соламиз.

Ж. ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири.

Ҳуқуқ ва қонун

Бизнинг мусоҳаба

ТАРБИЯ ПОЙДЕВОРИ ОМОНАТ БЎЛМАСИН

УРТА ЧИРЧИҚ ТУМАНИ ПРОКУРОРИ, АДЛИЯ КИЧИК МАСЛАҲАТЧИСИ ҚУДАЙБЕРГАН БЕРДАЛИЕВ БИЛАН СУҲБАТ

...Улар мактабни тугаллаётган эдилар. Қўлларига етуклик гувоҳномасини олиб, мустақил ҳаётга қадам қўйиш арафасида эдилар. Тенгдошлари сингари олам-олам орзулар қанотида юришлари, касб-ҳунарлар ўрганишлари, ўқишни олий ўқув масканларида давом эттириш учун биргаликда ҳаракат қилишлари мумкин эди. Лекин ундай бўлмади. Битирувчилик гувоҳномаси олишга улгурмай, жиноятчи деган ёрлиқ олишди. Чунки улар ўз мактабдошларини ваҳшийларча ўлдиришди. Арзимас пулни деб...

Оғир дард юракларга оғриқ беради. Қотил, жиноятчи ўсмирлар қаердан пайдо бўляпти? Уларни тарбиялаш, тўғри йўл кўрсатиш шунчалик қийинми?

— Ўтган йили туманимизда вояга етмаганлар томонидан 45 та жиноят рўйхатга олинган,—дея гап бошлади Қудайберган Бердалиев. — Уларнинг аксарияти ўғриликлар. Лекин энг ачинарлиси, жиноятлар орасида тан жароҳати билан тугаганлари ҳам, ўлим билан боғлиқлари ҳам бор.

— Шулардан бири суҳбатимиз аввалида айтганингиз, «Северний маяк» жамоа хўжалигидаги қотилликми?

— Ҳа. Воқеа қуйидагича бўлган эди. Станислав Ким деган ўқувчи хўжалик ҳудудидаги ўзи ўқийдиган 65-мактабдан ҳайдалади. Лекин мактабдошларини кўргани келиб-кетиб юраверади. Тенгқурларидан пул талаб қилади. Ҳар томонлама ёрдам бериб туришларини сўрайди. Бу эса табиийки мактабдошларига ёқмайди. Шундан сўнг О. Ҳасанов, П. Ли, Э. Ким ва Лим деган исми-шарифли болалар ўзаро тил бириктириб қирқма милтиқ йиғишади ва Станиславнинг бошига ўқ узиб ўлдиришади. Мурдани эса қишлоқ даласига кўмиб ташлашади.

Қотилликда қатнашган гуруҳ аъзоларидан тўртовининг иши вилоят судида кўриб чиқилди. Улар содир этган жинояти учун жазоларини олдилар. Энди ўйланг. Отиб ташланган Станиславни мактабга келиб-кетиб юрганидан, қолаверса умуман воқеалар тафсилотидан мактаб маъмурияти, ўқитувчилари бехабар бўлганмикан? Улар билишган. Лекин бепарволик... Қаранг нималарга олиб келди?!

Сир эмас, бу иллатдан кўпчилигимиз холи эмасмиз. Бу ҳақда кўп гапирилган. Лекин начора. Жиноятнинг урчишига туртки бўлаётган ана шу нуқсонимиз ҳақида айтмасликка илож йўқ. Кўча-кўйда, жамоат жойларида бирор зўравон кимнидир дўппослаяптими, йўлтўсарлик қилаяптими кўриб кўрмасликка оламиз. Автобус ё одамлар гавжум жойларда киссавур кимнингдир сўнгги сўмларигача «шилиб» олаётганига кўзимиз тушади-ю, дарҳол терс бурилaмиз. Ана шундай хунук воқеаларга томошабин бўлиб тураверишга қонимизга сингиб кетган десам муболаға демассиз! Бу билан жиноятнинг кўпайишига яна ўзимиз йўл қўйиб беряпмиз-да! Менинг назаримда жиноятларнинг кўпайишига лоқайдликлар ҳам сабаб.

— Қудайберган ака, яқинда туман ота-оналар йиғинини ўтказибсизлар. Ундан асосий мақсад нима эди?

— Бултур аввалги йилларга нисбатан туманимизда жиноятчилик бироз кўпайган. Бу фақат ҳуқуқ-тартибот органлари ходимларинигина эмас, балки ҳаммамизни ташвишлантириши керак. Туман ота-оналар конференциясини ўтказишдан мақсад ҳам ёшлар ўртасида қонунбузарликнинг олдини олиш ва унга қарши курашишдан иборат эди. Туманимизда жиноятчиликнинг ўсишига асосий сабаблардан бири хўжалик ташкилот раҳбарлари, маҳалла қўмиталари мутасаддилари томонидан ҳуқуқбузарлик қилган кишиларни кенг жамоатчилик ўртасида атрофлича муҳокама этилмаслиги, қатъий чоралар кўрилмаслигидир.

Биз конференцияда ота-оналарга фарзандларимиз онгига Ватан туйғусини сингдирайлик, республикамизда истиқомат қилаётган халқларга, уларнинг урф-одатлари, қадриятларини ҳурмат қилишга ўргатайлик дея даъват этдик. Ўқув-тарбия муассасалари раҳбарлари, ҳуқуқ-тартибот бўлими бошлиқлари ва ота-оналар билан ўқувчилар учун ҳуқуқий билимларни юксак савияда ташкил этиш муҳимлигини муҳокама этдик.

— Ҳозир кун кечириш оғир. Пул топиш учун катталар қилаётган турли ҳаракатлар ёшлар тарбиясига таъсир қилмайди дейиш қийин. Шу ўринда оила ва мактабнинг фаолияти хусусида қандай фикрдасиз?

— Вола асосий тарбияни оилада олади. Шу боис ҳозир тарбиянинг бузилишига асосан ота-оналар, катталар ва тарбиячилар айбдор. Айрим ўқитувчиларимиз ёшлар тарбияси билан шуғулланиш ўрнига ўзлари қонунбузарлик қилаётганликларини қандай баҳолаш мумкин? Майли яшаш машаққатли бўлсин, иқтисодий жиҳатдан қийналайлик, лекин устоз ҳар қандай вазиятда ҳам маънавиятини йўқотмаслиги керак.

Ўсмирлар бўш вақтини нотўғри ташкил этиш, уларни бекор юришлари оқибатида содир бўлаётган фожеалар, хунук ходисалар ҳақида ҳам шу пайтгача кўп гапирганмиз. Яқинда туман ҳокимининг қарори чиқди. Унда таълим-тарбия муассасаларининг моддий таянчини мустаҳкамлаш, битирувчи синф ўқувчиларини ишга, ўқишга жойлаштириш бўйича тегишли амалий чора-тадбирлар ишлаб чиқилган ҳамда меҳнат биржаси зиммасига ёшларни, қолаверса битирувчиларни ишга жойлаштиришда яқиндан ёрдам бериш вазифалари юклатилган.

Мен фарзандларимиз тарбиясига лоқайдлик билан қарайдиган кимсаларга Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг қуйидаги сўзларини эслатиб қўйишни истар эдим: «Агар биз ҳозирдан ёшлар тарбиясига аҳамият бермас эканмиз, унда биз келажагимизни йўқотган бўламиз».

Т. ҲАСАНБОЕВ.

Таҳририсиз хат

НАЖОТ ФАҚАТ СИЗЛАРДАН

Бошимизга кутилмаганда мусибат тушди. Оиламизнинг таянчи, фарзандларимизнинг отаси — турмуш ўртоғимдан ажралдим. Уч фарзандим билан 29 ёшимда бўзлаб қолдим. Турмуш ўртоғим Ғуломжон Каримовни танишлари алдаб уйдан олиб чиқиб кетишди. 1992 йил 28 июнда умр йўлдошимнинг жасадини сувдан топиб олдик. Қотиллар эса ҳамон озодликда юришибди. Жиноятчиларни жазолашни сўраб бир қанча ташкилотларга ёрдам сўраб хатлар ёздик. Аммо, фойдаси бўлмади. Охири сизларга ҳам умид билан хат ёзгандик. Сизларнинг ёрдамларингиз ва республика прокуратурасининг саъйи ҳаракати туфайли ёпилган «иш» қайта терговга қайтди. Бунинг учун раҳмат. Аммо, мен бир жабрдийда инсон сифатида шуни айтмоқчиманки, ушбу «иш»нинг ниҳоясига етишига ишонмайман. Чунки, Навойи вилоятида бу «иш»ни ёпди-ёпди қиладиганлар кўп. Шунинг учун ушбу жиноят ишини ўз назоратларингизга олишларингизни илтимос қиламан.

Зора, сизларнинг ёрдамларингиз билан ҳақиқат қарор топса.

Лола АСАДОВА,
Навойи вилояти, Қизилтепа тумани, Зармитон жамоа хўжалиги.

Қинғир ишнинг қийиғи

«Тошкент—Товарная» темир йўл станциясига «Электросигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси юкларини олиб келган «ЗИЛ—130» русумли, давлат белгиси 92—90 ТНЛ автомашинаси тўхтатилиб ҳужжатлари кўздан кечирилганда бирлашма масъул ходимлари иштирокида амалга оширилиши мўлжалланаётган каттагина қинғирликнинг учи чиқиб қолди.

«Радиоэлектронприбор» давлат концерни томонидан Украинанинг Черкасск шаҳридаги «Мадра» корхонасига 20 минг метр кабель жўнатиш учун берилган рухсатнома (лицензия)га асосан, машинага 19 минг 408 метр ана шу маҳсулот тури юкланган эди.

Тақдим этилган ҳужжатлар ипидан игнасигача ўрганилди, натижада жўнатилиши лозим бўлган маҳсулот турининг 8,860 метри бир неча кун олдин худди шу темир йўл станциясидан Украинага кузатиб қолганлиги аниқланди.

Тошкент шаҳар божхонаси бошқармаси ходими А. Жумабоевнинг синчковлиги туфайли корхона хўжалик ишлари бўлими бошлиғи муовини вазифасини бажарувчи А. Черная йўл қўйган кўзбўямачиликнинг олди олинди. 494,788 сўмлик 8.268 метр кабель маҳсулотларини республикадан ташқарига ноқонуний олиб чиқиб кетилишига ўзларининг «муносиб хисса»сини қўшаётган масъул шахслар, шу жумладан мазкур ишларга йўл қўйиб берган корхона бош директори муовини И. Калюта маъмурий жазога тортилдилар.

* * *

Фарғона вилоят нефть маҳсулотларини юклаш корхонасининг Олтиариқ тумани бўйича директор муовини М. Исмоилов «Ўздавнефтмаҳсулот»нинг Фарғонадан Олма-Ота шаҳрига техник керосин жўнатиш учун берган рухсатномасидан фойдаланиб қолмоқчи бўлди.

Поездга тиркалган цистерна ҳужжатда кўрсатилганидан 2 тонна 170 килограмм ортиқча (умуман, баҳоси 190.820.56 сўм) нефть маҳсулотини олганча Фарғонадан Олма-Отага қараб йўл олади. Тасодиф, (балки масъулиятсизликни) қарангки, поезд то Тошкент шаҳрига етиб келгунча бу чалкашлик сирлигича қолади.

Мавҳумлик гирдобида чайқалиб келаётган керосин ҳужжатлари Тошкент шаҳри божхона бошқармаси ходими К. Маҳмудов томонидан қайта текширилганда сир очилиб қолди. Айбдор маъмурий жазога тортилди. Ҳужжатда кўрсатилганидан ортиқча олиб кетилаётган маҳсулот эса давлат ҳисобига мусодара қилинди.

* * *

«Ўзэлектромонтаж» ишлаб чиқариш бирлашмаси Россиянинг Магнитогорск шаҳридаги «Жанубуралэлектромаш» корхонасига 40 дона электр тақсимлагич шкафларини жўнатиш учун руҳсатнома (лицензия) олган эдилар. Бу тайёр саноат маҳсулот тури бирлашманинг темир йўл ишлари бўйича муҳандиси З. Галяутдинова кузатуви остида «Тошкент—Товар» юк станциясидан жўнатишга тайёрланаётганда Тошкент шаҳар божхона Бошқармаси ходими Т. Азимов юкларни яна бир бор кўздан кечиришни лозим топади. Буни қарангки, «уддабуронлар» ҳе йўқ, бе йўқ олиб кетилиши мумкин бўлган асбоб ускуналар ёнига ҳеч бир ҳужжатда қайд этилмаган 1.000 дона кўча ёритувчи электр чироқлари комплектларини жойлаб қўйишган экан.

Тошкент шаҳрини электрлаштиришга мутасадди бўлган раҳбарлар айрим кўчаларга электр чироқлари ўрнатолмай овора бўлиб юрган бир пайтда умумий баҳоси 3 миллион 900 минг сўмлик бундай зарур ашёларни талон-тарож қилишга уринаётганларнинг қилмишини кечириб бўлармиди!

Божхона ходимлари жавобгар шахсни аниқлаш учун бирлашма масъул ходимлари билан савол-жавоб қилганларида улар турли хил баҳоналар қидиришдан нарига ўтолмадилар. Охир-оқибатда З. Галяутдинова, унга ҳужжатсиз юкларни ортиш учун оғзаки кўрсатма берган бирлашманинг тижорат ишлари бўйича бошлиқ ўринбосари Р. Нигматулин, ҳамда бу қинғирликка йўл қўйиб берган бирлашма бошлиғи муовини В. Латипов маъмурий жавобгарликка тортилдилар.

Пўлат ЖОЗИЛОВ,
Тошкент шаҳар божхона бошқармаси матбуот гуруҳи ходими.

Фарғона вилоятининг Қўқон темир йўл станцияси ҳамиша йўловчилар билан гавжум.

СУРАТЛАРДА: Қўқон станцияси тармоқ ички ишлар бошқармаси бошлиғи, милиция майори Ўткиржон Сатторов юқоридаги суратда (ўнгдан биринчи) ходимлари билан шоҳбекатдаги вазиятни ўрганмоқда; Қўқон станцияси тармоқ Ички ишлар бошқармаси ходимлари: (чапдан ўнгга) терговчи, милиция лейтенанти Валижон Бегматов, бошқарма бошлиғи муовини, милиция майори Аҳмаджон Ҳамдамов, жиноят қидирув бўлими бошлиғи, милиция майори Одилжон Худоназаровлар қўлга олинган наркотик модда (кўкнори)ни кўздан кечиришмоқда.

Суратчи Муҳаммад АМИН.

Адолат қиличи кескир

Муқаддас туйғу

Тўлқин ТИЛЛАЕВ, ҳуқуқшунос.

Пойтахтимизнинг Собир Раҳимов тумани прокуратурасида катта терговчи вазифасида ишлайди. 3 класс ҳуқуқшунос. Унинг бугунги кунда жиноятчиликка қарши курашда ўз фикр-мулоҳазалари бор.

СССР собиққа айланди. Қардош жумҳуриятларнинг баъзилари билан алоқалар узилди. Айримларида урушлар давом этяпти. Худога минг қатла шукрки, жумҳуриятимизда тинчлик, осойишталик. Бунда Президентимиз, ҳукуматимизнинг хизмати катта. Эндиликда кўпгина мамлакатлар буни тан оляптилар. Аммо, тўғрисини айтиш керак, ҳали республикамизда кўпгина соҳаларда ҳал қилинадиган муаммолар кўп. Мен ҳуқуқшунос сифатида бугунги кундаги жиноятчиликка қарши кураш ҳақида алоҳида тўхталмоқчиман. Халқ ҳисобидан фароғатда кун кўрувчи баъзи шахслар қадамини ўйлаб босадиган бўлиб қолдилар. Афсуски, ҳали ҳам ўзи хон, кўланкаси майдон кимсалар йўқ эмас. Вақти келиб уларнинг ҳам илдизига болта урилади. Жамиятимиздан йўқ қилинади. Энг даҳшатлиси бундай нопок кимсаларнинг ҳатти-ҳаракатлари ёшлар тарбиясига ҳам таъсир қилаяпти. Бунинг оқибатида айрим ёшлар лоқайд бўлиб ўсмоқдалар.

Баъзи ёшлар ҳарбий хизматдан бўйин товламоқдалар. 1992 йил 19 ноябрь куни туман мудофаа ишлари бўлими тиббиёт кўригидан ўтган Шокир Холматов ана шундай иш тутди. Оқибатда у Ўзбекистон ЖК 70 моддаси 1-қисми билан жиноят содир қилган. Бу иш туман судида кўриб чиқилди. Айбдор ўз жазосини олди.

Йигитлар халқнинг қўрғони ва ғурури! Шундай экан бўлажак авлодни ана шундай руҳда тарбиялаш ҳаммамизнинг бурчимиз. Юртга содиқ, фидойи инсонларни тайёрлашни оиладан, боғчалардан бошлашимиз керак. Ана шундагина Ватанга фидойи инсонлар тарбиялаган бўламиз. Ватанини чин дилдан севмаган инсондан — дўст чиқмайди. У ҳар қандай шароитда ўз манфаатини ўйлайди.

Халқимиз адолатга ташна. Президентимиз одамларимизнинг қалбидаги дардни ўз вақтида илғаб олди. «Халқ очликка, ночорликка ҳамма нарсага чидаши мумкин. Лекин, билиб қўйинглар адолатсизликка чидамайди» деб бекорга айтмади. Бунинг замирида катта ,чуқур маъно бор.

Яқинда республикамиз мустақиллигининг икки йиллиги нишонланади. Бунинг учун ҳамма жойда қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Мен ҳуқуқшунос сифатида айтмоқчиманки, мустақил республикамизнинг мустақил қонунлари бўлиши шарт. Афсуски, ҳали кўпгина соҳаларда собиқ Иттифоқ давридаги қонунлар ўз кучини йўқотгани йўқ. Ҳамма соҳада янгича туб бурилишлар қиладиган даврлар келди. Айниқса; қонунчилигимизда миллий шарт-шароитлардан келиб чиқиб қонунлар яратилиши керак. Агар шундай қилинмаса жиноятчилик авж олаверади. Халқ эса хавотирда яшайди. Ишонч билан айтаманки, барча муаммолар вақти келиб ҳал бўлади. Чунки меҳнаткаш халқимиз ҳар ишни охирига етказади.

Жиноятчиликни барҳам топтириш учун халқимиз ҳуқуқшунослар билан бирга курашмоғи керак. Ана шундай қилинмас экан, ўғрилар, таъмагирлар, бузғунчилар ўз ишларини давом эттираверадилар.

Мен терговчи сифатида бир нарсани айтишни жуда истардим. Бизнинг жамиятимизда лоқайд, қўрқоқ одамлар кўпайиб кетди. Бу гапларни айтишдан мақсадим баъзи одамлар кўз олдида юз берган жиноятни кўра туриб, баъзан гувоҳлик беришдан қочадилар. «Бошимни оғритиб юраманми» дейдилар. Аслида кейинги жиноятларга йўл очиб бераётганларини билмайдилар. Тўғриси, бизда ҳам ўз ишини дўқ қилиб битирадиган ҳуқуқшунослар ҳам йўқ эмас. Улар ақл билан иш битириш ўрнига қонунни пеш қилиб гувоҳларни бездириб қўйишди. Чет мамлакатларда бирон жойда жиноят содир бўлса, одамларнинг ўзлари бориб айтадилар ва воқеага тўлиқ гувоҳлик берадилар. Бизда эса... Юрагида ўз Ватанига меҳри бўлган инсонлар юртининг келажаги, бахти учун жонини ҳам аямайдилар. Халқимизда Ватан остонадан бошланади деган гап бор. Шундай экан, ҳар биримиз ўзимизнинг бор кучимизни, имконимизни Ватанимизнинг бахти учун курашга бағишлашимиз керак, деб ўйлайман.

«Туркистон» га жавоб берадилар

ШИКОЯТ ТАСДИҚЛАНМАДИ

Таҳририятимизга Шаҳрисабздаги Ҳамза номидаги педагогика билим юртидан шикоят хати келганди. Унда билим юртида молиявий ишлар бузилаётгани, таълим-тарбиянинг издан чиқаётгани ёзилган. Шикоят хатининг муаллифлари О. Ражабов, Р. Ортиқов ва Хатамовлар. Яқинда ушбу шикоят хатига жавоб келди. **Унга Шаҳрисабз район ҳокими ўринбосари Х. Муҳаммадиева имзо чеккан.**

«Туркистон» таҳририятига келган шикоят хати текшириб кўрилди ва қуйидагилар аниқланди.

Ҳамза номидаги Шаҳрисабз педагогика билим юртида 70 ўқитувчи ва тарбиячилар, 47 ишчи ва хизматчилар, 686 ўқувчи талабалар бўлиб, 1993 йил 19 мартда ўтказилган «Наврўз» умумхалқ байрамига катта тайёргарлик кўрилган.

Хатда кўрсатилишича пул мукофоти фақат бўлим бошлиқлари, директор ўринбосарларига эмас, балки билим юртининг 16 нафар кўп йиллар ишлаган, шу билим юртида ҳақиқий меҳнати синган, кўпчилигини оилавий шароити оғир бўлган (касал, яқин кишилари вафот этган, операция бўлган, оиласида кўп болалари борлигини ҳисобга олиб) ўқитувчи, тарбиячилар ҳамда 4 нафар оилавий ва бошқа томондан шароити оғир бўлган ишчи ходимларга берилган.

Билим юрти касаба уюшма қўмитасининг 1993 йил 16 мартдаги № 6 сонли қарорига асосан билим юрти маъмуриятининг 1993 йил 19 март № 35 сонли буйруғи чиқарилиб бир минг сўмдан, беш минг сўмгача, жами 50 минг сўм моддий ёрдам кўрсатилган. 4 ходимга эса билим юрти фахрий ёрлиғи топширилган.

Билим юрти касаба уюшма қўмитасининг қарори билан эса билим юртида кўп йиллардан буён қоровул, фаррош, бўлиб ишлаб келган 13 та ишчи ходимларга ҳам 160 сўмдан 600 сўмгача касаба уюшма ҳисобидан ёрдам берилган.

Маълумки, бозор иқтисодиёти шароити бўлганлиги учун бошқа ташкилот, корхоналар сингари билим юрти маъмурияти ҳам хўжаликларга ёрдам бериш учун шартномалар тузган. Шу шартномага мувофиқ жамоа томонидан ишлаб топилган пуллар алоҳида № 14103 счётига қўйилган. Шу тушган пуллар ҳисобидан оилавий аҳволи оғир ҳамда кўп йиллар самарали ишлаган кишилар моддий жиҳатдан рағбатлантириб борилган.

Таҳририятга хат йўллаган О. Ражабов, Р. Ортиқов ва Хатамов деган шахслар билим юртида умуман ишламаслиги ва бундай кишилар Оқсарой кўчаси №92 уйда яшамаслиги аниқланди.

ЎҒРИ ЎЗИДАН ЭКАН

Фарғона фуран бирикмалари заводининг тайёр маҳсулотлар омборхонасида ўғирлик содир бўлди. 40 минг сўмлик давлат мулкини ўмариб кетган «шоввоз» бегона эмас экан. Тезкорлик гуруҳи нозирлари аниқлашича, бу фуқаро шу завод ишчиси И. М. исмли шахс экан. У энди қонун олдида жавоб беради.

Саминжон ҚОРАБОЕВ,
Фарғона ИИБси ходими.

НАРХИ ОСМОНДА-Ю, АММО...

Яқинда пойтахтимизнинг Марказий хиёбонида шундай воқеанинг гувоҳи бўлдим. Анча пулга сотиб олган музқаймоқни еб бўлмади. На маза бор, на матраси. Ноилож ташлаб юборишга мажбур бўлдим. Буларни текширадиган ташкилотлар эса ҳамон боқибеғамлик қилмоқдалар. Қачонгача бундай ҳоллар давом этади. Республикамизда сотиладиган маҳсулотларнинг сифатини текширадиган ташкилотлар шу кунларда нима ишлар билан машғул эканлар?

Қ. ИБРАГИМОВА,
Тошкент шаҳри.

Жиноят ва жазо

Муқобилликка ноқобил «хизмат»

Мустақиллик бизга кўп нарса берди. Ҳарбий хизматни олиб кўрайлик. Эндиликда йигитларимиз ўзга юртларда ўрмон кесишаётгани, йўл солишаётгани, иморат тиклашаётгани йўқ. Улар ўз Ватанларининг муқаддас сарҳадларида бурчини ўташмоқда. Айни пайтда имтиёзга эга фуқаролар ҳарбий хизматни муқобил асосда ўташ ҳуқуқига ҳам эгалар.

Турмушимизга кириб келаётган ҳар бир янгиликдан бошқача мақсадларда қувонаётганлар ҳам йўқмас. Биз ҳуқуқ назоратчилари иш тажрибамизда кўпинча шунга дуч келамиз. Кўпчилик фуқаро юрт ободончилиги, Ватан тараққиёти учун ўтиш даври қийинчиликларини чидам билан енгиб ўтаётган даврда фақат ўз чўнтагини, ўзининг ҳузур-ҳаловатини ўйлайдиган кимсаларнинг ҳам учраб туриши ачинарли ҳолдир.

...Ғулом Ражабов — ўттиз ёшли йигит. Олий маълумотли. Оиласи бор. Ўтган йилнинг август ойидан буён Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг Хоразм вилоят мудофаа ишлари бошқармаси қошидаги бўлимнинг катта нозири вазифасида ишлаб келган. Шу йилнинг 13 январь куни З. Одамбоевдан икки минг сўм пулни пора сифатида олган пайти орган ходимлари томонидан жиноят устида қўлга олинган...

Хўш, нозир Ғ. Ражабов нимага пора олди? З. Одамбоев эса нимага пора беришга мажбур бўлди?

Фуқаро Зокир Одамбоев 1990 йилнинг декабрида ҳарбий хизматга чақирилади. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги стратегик ҳарбий кучларида шу йилнинг 11 декабридан токи 1992 йилнинг мартигача хизмат қилади. 1992 йилнинг 24 апрелидан бошлаб эса муқобил ҳарбий хизматни ўташга қабул қилинади. Чунки у ҳарбийда бир йил-у уч ой хизмат қилганди. Эндиликда муқобил хизматни ҳам белгиланган муддатида ўташга мажбур. У қоидага биноан муқобил хизмат бўлимига келиб, ҳисобот бериб туришга мажбур эди. Навбатдаги келишида, яъни шу йилнинг 11 январида Ғ. Ражабовга учрашади. Ғ. Ражабов эса Зокирга, «Агарда икки минг сўм келтириб берсанг, ҳарбий билетингга «хизмат муддатини ўтади» деб қайд қилиб бераман» дейди...

З. Одамбоев эса тегишли органларга мурожаат қилади. Олдиндан келишилган куни — 13 январда у пулни олиб Ғ. Ражабовнинг иш кабинетига киради.

Пулни олган нозир Одамбоевнинг ҳарбий билети 12 бандига ўрис тилида «Ўзбекистон Республикаси. Мудофаа вазирининг 07.10.92 йилги 171 сон буйруғи билан 1993 йилнинг 13 январидан З. Одамбоев заҳирага бўшатилди» деб қайд қилиб беради.

Бу билан у ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилди. Негаки, ҳарбий билетга худди шу буйруқ ва қайдни ёзиш ваколати унинг хизмат вазифасига мутлақо кирмасди. Бу тўғридаги қайдни мудофаа ишлари бўлими бошлиғи ёки ўринбосари ёзиш ҳуқуқига эгадир.

Нозирнинг қўрқмаслигини қарангки, худди шу қайдни ёзгач, бошқалар учун имзо чекади ва муҳр ҳам босади.

Кейинчалик, жиноят устида қўлга тушган муқобил бўлим нозири ўзини оқлашга уринади, гўёки бу пулни З. Одамбоевнинг муқобил хизматнинг кейинги даври учун, яъни ойлик маошидан чегириб қолинадиган миқдор учун олганмиш.

Аммо, даъвогарнинг ва бошқа гувоҳларнинг кўрсатмалари бунинг акси эканини кўрсатди. Нозир пулни айнан пора тариқасида олишдан бошқа иложи қолмади...

Яқинда Урганч тумани халқ суди мазкур ишни кўриб чиқди ва Ғ. Ражабовни ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилиб, ғаразли мақсадларда пора олгани учун уч йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш ҳақда ҳукм чиқарди. Айбдорнинг вилоят суди ҳайъатига берган аризасини кўриб чиққан хайъат аъзолари ҳукмни ўз кучида қолдириш ҳақда қарор чиқардилар.

Қизиқ ҳолат. Тергов пайтида Ғ. Ражабов ҳарбий билетга қайдни ёзиш, имзолаш ва муҳр босиш ваколатим йўқлигини олдин билмаганман, дейди. Олий маълумотли йигитнинг ўз ишига қай даражада «қобил»лигидан ажабланмай иложимиз йўқ. Умуман, шундай масъул ўринни унга ким ва нима учун ишониб топширди?

З. Одамбоев ҳам муқобил хизматни ўтаётган пайтда ҳеч бир ташкилотда вақтинча ишламаган, муқобил хизмат жамғармасига ўтказиб туриши шарт бўлган 20 фоиз маош миқдорини ўтказмаган. Умуман, ҳеч бир жойда ишламайдиган йигитни муқобил хизматга жалб қилишдан бирор фойда бормикан?

Биз эслатиб ўтамизки, қонунни бузган ҳар бир фуқаро қонун олдида жавоб беришга мажбур. Жиноят қилдингми — шунга яраша жазони оласан.

Файзулла ЁҚУБОВ,
Хоразм вилоят прокуратураси жиноятларни тергов қилиш бўлими бошлиғи, адлия кичик маслаҳатчиси.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ КЕЛАЖАГИ ЁШЛАРИМИЗ ҚЎЛИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Умумхалқ жамоа мулкига нисбатан бепарволик оқибатида узоқ йиллар мобайнида колхозлар, совхоз устахоналари ёнида, саноат корхоналари атрофида, йўл бўйларида тепа-тепа бўлиб ётган эгасиз темир-терсак, ғишт-бетон чиқиндилари билан ҳеч кимнинг иши бўлмай қолган. Сермеҳнат ва серхаражат бундай моддий бойликларнинг исроф бўлиб ётишини Яратганнинг ўзи ҳам кечирмайди. Ўйлайманки, ихтиёримиз ўзимизга теккан бугунги кунда исрофгарчиликка йўл қўймаслик, хўжасизликка қарши кескин кураш бошлаш оиласи, ватани тақдирини ўйлайдиган ҳар бир инсоннинг шиори бўлиб қолиши керак.

Ҳурматли биродарлар!

Ўзбекистон ҳукумати ҳозирги мураккаб даврда қишлоқ хўжалиги устун даражада ривожланиши учун тегишли чора-тадбирларни кўряпти. Шунинг учун ҳам аҳолига энг зарур озиқ-овқат маҳсулотлари узлуксиз етказиб берилмоқда. Умуман деҳқончилик-саноат мажмуида бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш имконияти яратилмоқда.

Кейинги пайтларда қишлоқ хўжалиги тизими такомиллаштирилди. Пахта майдонлари 510 минг гектар камайтирилиб, озиқ-овқат ва озуқа экинлари майдонлари кенгайтирилди. Пахтачиликда илмий асосланган алмашлаб экиш жорий этилди.

Суғориладиган ерлар республикамизнинг асосий бойлигидир. Иқтисодиётнинг аҳволи, халқнинг фаровонлиги кўп жиҳатдан ундан фойдаланиш даражасига боғлиқдир.

Лекин деҳқончилик маданиятини юксалтириш, айниқса суғориладиган ерлар ҳосилдорлигини ошириш муҳим масала бўлиб турибди.

Қишлоқ хўжалигидан ташқари эҳтиёжлар учун ажратилган ерлардан исрофгарчилик билан фойдаланилмоқда. Қурилиш учун берилган ерлар тўрт-беш йиллаб фойдаланилмасдан, ўт босиб, яроқсиз бўлиб ётган ҳоллар оз эмас.

Мана шуларни назарда тутиб, республика ҳукумати аграр ислоҳот ўтказиш, маҳсулот етиштирувчиларнинг мустақиллигини ошириш, уларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш учун аниқ шарт-шароит яратиш йўлини изчил амалга ошира бошлади. Қисқа муддатда зарур қонунчилик ва норматив асос яратилди, мулкчилик, ер, фермер хўжаликлари ва ишбилармонликни ривожлантириш тўғрисида қонунлар қабул қилинди.

Кўриниб турибдики, бугун мустақил Ўзбекистоннинг иқтисоди, уни янада соғломлаштириш йўллари ва бозор муносабатлари ва унга ўтиш механизмлари биринкетин ишлаб чиқиляпти ва ҳаётга татбиқ этиляпти.

Шу тариқа Ўзбекистонда кўп укладли иқтисодиёт шаклланиб бормоқда. Халқ хўжалигининг деярли ҳамма соҳаларида ишлаб чиқаришни давлат тасарруфидан чиқариш кенг миқёсда амалга оширилаётир. Шу йилнинг ўтган даврида 2,6 минг корхона давлат тасарруфидан чиқарилди.

Шу йилнинг биринчи ярмида хусусий корхоналар сони бир мингта кўпайиб, қарийб 6 мингтани ташкил этди. Мана шу даврда 356 акционерлик ва хўжалик ширкатлари, 1250 ижара хўжаликлари бор эди. 13 мингдан зиёд кичик корхонада 185 минг киши иш билан банд бўлди. Шу йилнинг ўтган даврида миллий даромадда давлат тасарруфида бўлмаган корхоналар улуши 23 фоиздан кўпроқни ташкил этди.

Айни вақтда ҳокимият ва бошқарув идораларининг иши замон талаблари асосида такомиллаштирила бошлади. Шу йилнинг биринчи ярмида давлат бошқарув органларини қайта тузиш давом эттирилди. Бир қанча вазирликлар, давлат қўмиталари тугатилиб, улар ўрнида бозор иқтисодиёти талабларига мос бошқарув тизимлари пайдо бўлди. Республикада 1 июлгача бўлган маълумотга қараганда, 40 га яқин концерн, ассоциация, миллий компания, корпорация ишлаб турибди.

Маълумки, ҳозир қайта ташкил этилган вазирликлар, концерн ва бошқа янги бошқарув тизимлари қандай ишлаяпти, деган савол туғилади. Бугун биз ҳамма вазирлар, қўмита раислари, ҳокимликлардан ва бошқа бошқарув органлари раҳбарларидан Ўзбекистон сермашаққат ўтиш даврини бошидан кечираётган пайтда қандай фаолият кўрсатаяпсиз, деб сўрашга тўла ҳақлимиз.

Зотан вазирликлар, қўмиталар ва бошқа давлат бошқарув органларининг ўз олдиларига қўйилган вазифаларни бажариши учун уларга тўла ҳокимият ва бошқарув ҳуқуқлари берилди, илгариги «Иккиёқлама бўйсуниш йўқ қилинди», вилоятларда яккаҳокимлик жорий этилди.

Мана шундай янги шароитда қатор хўжалик органлари, ташкилотлар, янги иқтисодий тизимлар самарали ишлай бошлади. Бу ерда ҳозирги замон талаблари даражасида ишлашга ҳаракат қилаётган ташқи иқтисодий фаолият миллий банки, «Ўзмевасабзавотсаноат» концерни, «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорацияси, давлат солиқ бош бошқармаси каби давлат ташкилотлари, корпорациялари ва компанияларини, уларнинг серғайрат ёш раҳбарларини алоҳида кўрсатиб ўтиш мумкин.

Республикамиз мустақилликка эришганидан кейин маҳаллий ҳокимият органларининг тизимини бутунлай янгича ташкил қилиш имконияти туғилди.

Жойларда яккаҳокимликнинг ташкил этилиши кўп ҳокимиятчиликка барҳам берди. Натижада йиғилишлар кескин камайди, бошқариш тизими яхшиланди, бошқарув идораларида ишловчилар сезиларли даражада қисқарди, топшириқлар бир жойдан берилиб, бажарилиши бир жойдан назорат қилинадиган бўлди.

Ҳокимларни тайинлашда ҳурматга эга бўлган, билимдон, ишбилармон, жавобгарликни ҳис этадиган тажрибали кадрларга эътибор бериляпти. Шу борада кейинги вақтда ёшларнинг ҳоким лавозимига тайинланиши кўпайиб боряпти. Ҳозирги туманлар ҳокимларининг 80 фоизга яқини 40 ёшгача бўлган кишилардир.

Шу билан бирга яккаҳокимлик жорий этилганини баъзи бир ҳокимлар тўла тушуниб етмаётир. Туманлар, шаҳар ҳокимлари майда-чуйда масалани кўтариб Вазирлар маҳкамасига келади. Амалдаги қонун, қарорлар, белгиланган тартибга риоя қилиш керак. Лекин айрим ҳокимлар эскича ишлаяпти, арзимаган масалалар билан юқори органларга мурожаат қилиш одатини ташламаган. Бир қанча ҳокимликлар кундалик ишлар, хусусан қоғозбозлик билан банд бўлиб, туб ижтимоий-сиёсий масалалар, меҳнат жамоалари, оддий одамларнинг ҳаёти билан деярли шуғулланмай қўйган.

Бунинг устига ҳозир тарихимизда ҳеч қачон бўлмаган иллатларга дуч келиб турибмиз. Бу иккиланиш иллатидир. Собиқ Иттифоққа қайтишни истаётган, «Бугунги мустақилликнинг илдизи заиф» деб ўйлаётган кимсаларнинг ҳозирги иқтисодий тангликни янада ваҳималироқ қилиб кўрсатишга уринаётгани ҳеч кимга сир эмас. Шунинг учун бўлса керак, айрим жойларда фақат корхоналар, хўжаликларнинг номлари ўзгартирилиб, ишлаб чиқариш муносабатлари ва бошқарув тизими аввалги ҳолда қолаётганини кўрсатувчи мисоллар бор. Бу баъзи вилоят, туман ҳокимлари, хўжалик раҳбарлари ишга меҳнат жамоаси ва давлат манфаатидан келиб чиқиб ёндашмаётганини кўрсатади.

Вазирлик, қўмита, миллий компаниялар, ҳокимликлар раҳбарлари ўзларининг бошқарув девонларини, энг аввало, она ватан учун содиқатли, ҳақгўй ва ҳалол кишилар билан мустаҳкамлашлари керак. Бу ўринда мен буюк Амир Темурнинг салтанатни идора этиш тузугида қимматли фикр-мулоҳазалар қолдирганини сизларга эслатиб ўтмоқчиман. У одил, оқил ва уддабурон кишиларни ҳоким этиб тайинлаганини, бузуқ, ахлоқсиз, фасодчи, нафси ёмон кишиларни идора ишидан четлатганини алоҳида таъкидлаган.

Энди биз барча ёшларимизга, Ўзбекистоннинг бўлажак раҳбарларига, Президентимиз қайта-қайта таъкидлаганидек, ватандошлик туйғусини сингдиришимиз, уларни эски мафкуравий қобиқлардан халос қилишимиз лозим. Бугун ватаннинг ҳар бир асл фарзанди ўзини ота юртининг ажралмас бўлаги деб ҳис этиши ва бундан фахрланиши керак. Истиқлол берган энг катта бойликлардан биринчиси ана шу нарса эканини англаб олиши зарур.

Мустақилликни мустаҳкамлаш ёшларга, ёш мутахассисларга боғлиқ. Дарҳақиқат, Ўзбекистон Республикаси, ҳукумати, шахсан Президент Ислом Каримов мутахассислар тайёрлаш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилмоқда.

Ҳозир 1900 нафарга яқин йигит-қиз Туркия, Америка, Англия, Франция таълим олмоқда: Хоразмлик кўплаб ёшлар Туркияда ўқияпти. Яқин келгусида ана шу жойларда таълим олган юқори малакали мутахассислар юртимиз олдида турган энг мураккаб вазифаларни ҳал этиши учун мустаҳкам замин ҳозирланаётгани аниқравшан бўлиб турибди. Бу эса мустақиллик тақдири ёшлар қўлида эканини кўрсатади.

Ҳурматли дўстлар!

Мен юқорида мамлакатимиздаги ҳозирги иқтисодий-ижтимоий вазият, иқтисодий ислоҳот ва уларнинг баъзи бир жиҳатлари тўғрисида тўхталиб ўтдим. Бу ерда тўпланганлар ҳозирги даврнинг долзарб масалалари ва олдимизда турган муаммоларни тезроқ ҳал этиш юзасидан фикр-мулоҳаза билдирадилар, таклифлар киритадилар деган умиддаман. Халқига фидойи ёшларимиз, биз жуда бой бўла туриб, ўта камтар яшаётганимиз сабабларини чуқурроқ англаб олиши керак.

Шундай экан, сиз ёшларнинг инсоният тараққиёти тарихини, айрим мамлакатлар, халқларнинг фаровонликка қандай қилиб тезлик билан эришгани сабабларини, хусусан, уларнинг иқтисодий юксалиш тажрибаларини бемалол ўрганишингиз учун эндиликда кенг йўл очилди. Бизнинг мамлакатимизда ҳам истиқлол туфайли эркинлик, ҳурфикрлик ҳукм сура бошлади. Лекин биз уларни қандай ифодалашни ўрганиб олишимиз керак. Бутун тараққий этган мамлакатларда бўлганидек, биз ҳам ҳурфикрликни, одамлар тафаккурини, фикр-туйғусини назорат қилмасликни озми-кўпми вақт мабайнида ўзлаштира бошладик.

Биз ҳақиқий демократик давлат қуришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйган эканмиз, ўзгача йўл тутиш мумкин эмас. Зотан, тоталитар, буйруқбозлик-бюрократик тизим ҳеч қачон ва ҳеч қаерда узоқ умр кўрган эмас. Яқин ўтмишни эслаб кўрайлик. Марказ иттифоқдош республикалар деб аталмиш чекка ўлкалар ва уларнинг ҳукуматлари хоҳиш-истаклари билан ҳисоблашмай, фақат марказий давлатнинг устиворлигини таъминловчи қўрғонга айланиб қолган эди. Тилда бошқа, дилда бошқа иш юритиш, зўравонликка асосланган давлат сиёсати, буюк давлатчилик туйғуси қандай оқибатларга олиб келганини ҳаммамиз кўриб турибмиз.

Эндиликда биз мустақил давлатмиз, ўз тақдиримизни ўзимиз ҳал этяпмиз. Ўзбекистон ҳуқуқий демократик давлат қуриш йўлида комил ишонч билан ривожланган мамлакатлар қаторидан муносиб ўрнини эгаллаш учун курашмоқда. Бунинг учун бизда объектив шарт-шароит яратилди, давлатимиз тўла иқтисодий имкониятга эга.

Ўзбекистон ўзининг ана шу иқтисодий қудрати, мавжуд илмий-техникавий ва маънавий имкониятларини ишга солиб, яқин йиллар мобайнида жаҳоннинг буюк давлатларидан бирига айланишига шак-шубҳа йўқ.

Бунинг учун биз ана шу имкониятларимиз, яъни беҳисоб ер ости ва ер усти бойликларимизни ишга солиб, Ўзбекистоннинг иқтисодий мустақиллигига тезроқ эришишимиз керак. Бу, биринчидан, давлатимизнинг ҳар томонлама ўзини ўзи моддий таъминлашини, иккинчидан, ҳар бир кишига шахсий иқтисодий эркинлик берилишини тақозо этади.

Бинобарин, биз бу ерда, энг аввало, давлатимизнинг иқтисодий мустақиллиги муаммолари ва уларни ҳал этиш йўллари тўғрисида фикр-мулоҳазалар юритишимиз керак. Шу билан бирга биз ҳозирги пайтда халқ маънавиятини шакллантириш умумжаҳон фалсафасини, умуминсоний қадриятларни яратиш, етук инсонларни тарбиялаб етиштириш тўғрисида ўйлашимиз зарур. Бошқача айтганда, эндиликда миллий маданиятимизни ривожлантириб бориш йўли билан мустақиллик мафкурасини яратишимиз керак.

Сизларнинг эътиборингизни яқин келажакда ҳал этиладиган жуда кўп масалалардан айримларига қаратмоқчиман.

Масалан, Марказий Осиё мамлакатлари билан бевосита иқтисодий алоқалар ва улар ўртасида савдо-сотиқ ишларини кенг ривожлантириш муаммосини олиб кўрайлик. Бу регион учун ички бозор зарур бўлиб, мазкур бозор ичида товарлар, сармоялар, хизмат кўрсатиш соҳаси; ишчи кучлари эркин силжийдиган бўлиши керак. Бу, мана шу мамлакатлар ўртасида божхоналар, санитария постлари олиб ташланади, демакдир. Бу ўринда Европа ҳамжамиятида эркин иқтисодий ҳамкорлик тажрибасини ўрганиш кўп фойда келтиради. Маълумки, Европа ҳамжамиятида 12 мамлакат бўлиб, уларда аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ўртача йиллик даромад 17,5 минг долларни ташкил этади.

Яна бир муҳим муаммо, бу — Ўзбекистоннинг жаҳон бозорига қайси йўллар орқали чиқишидир. Президентимиз қайта-қайта айтганидек, республиканинг энг заиф жойи, бу — коммуникация масаласидир.

Сизларга маълумки, республикамиз узоқ йиллар давомида дунёга бевосита чиқишдан тамомила маҳрум этиб келинди. Натижада қўшни давлатлар билан алоқа ришталаримиз бутунлай узиб қўйилган эди. Бизда ҳозир мамлакатнинг учта дарвозасини барпо этиш мўлжалланяпти. Улардан биттаси Жанубга — Карочига, биттаси Ғарбга — Форс курфазига, яна биттаси — Хитойга чиқади. Биринчи йўл Ўзбекистонни Термиз — Ҳайратон йўналиши орқали Мозори Шариф билан туташтиради. Иккинчиси Туркманистон ва Эрон ҳудудлари бўйлаб Туркия ва Форс кўрфазига олиб чиқади. Бугунги кунда ушбу темир йўл қурилиши жадал олиб борилаяпти ва у 1995 йилда ишга туширилади. Учинчи темир йўл Қозоғистондан ўтиб, Дружба — Урумчи — Пекин орқали Тинч океанига олиб чиқади. Мазкур йўналишда яқин кунларда поездлар қатнай бошлаши мўлжалланяпти.

Мана шу муаммоларнинг ечилиши Ўзбекистоннинг дунё бозорига чиқишига имконият туғдиради.

Шундай қилиб, ҳурматли дўстлар, сизларнинг олдингизда мана шундай мураккаб ва улкан вазифалар турибди. Бу, даставвал, иқтисодий мустақиллик негизини яратиш, демакдир. Мана шу эзгу мақсаднинг рўёбга чиқишида, биз катта авлод вакиллари, сиз ёш раҳбарлар, олимлар, мутахассислар ва бутун навқирон авлодимиздан умидимиз катта.

Бугунги анжумандан кўзда тутилган мақсад ҳам ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида ёшлар олдида турган вазифаларни янада ойдинлаштириб олишдан иборат эди.

Зотан, Президентимиз айтганидек, сиз каби серғайрат, фидойи ёшлар Ўзбекистонда ривожланган демократик давлат барпо этишда бизнинг асосий таянчимиздир.

ОЗАРБАЙЖОН: ХАЛҚ ЖАБҲАСИ ХАЛҚ БИЛАН ОЛИШИБ БЎЛДИ

РОСТДАН ҲАМ ЭС-ҲУШНИ ЙИҒИБ, ТЎКИС ҲАЁТ ҚУРАДИГАН ПАЙТ КЕЛДИМИ?

Озарбайжон халқи навбатдаги дам олиш кунларини телевизор олдида ўтказди. Тўнтаришлар ва урушлардан жафо чеккан одамларни ғаройиб янгиликлар кутардики, бундан республика ларзага келди. 4 июндаги Ганжа фожиали воқеалари — абгор бўлиб, талвасага тушган режим хунрезлик ва биродаркушлик уруши йўли билан ҳокимиятни қўлида сақлаб қолишга уринишининг оқибати бўлди. Шу воқеадан сўнг сир тутилган кўп нарсалар Ганжа фожиасини текширган депутатлар комиссияси фикри парламентда эшитилган пайтда ошкор бўлиб қолди. Фуқаролар Президент А. Элчибейнинг энг яқин гумашталари унинг рухсати билан ишлаб чиққан ваҳшиёна давлат террори режаларидан хабар топиб, лол бўлиб қолдилар. Бу режа ҳозирги Бош вазир Сурет Ҳусайновни ўлдиришни, унинг 709-бригадасини осмондан бомбардимон қилишни, юзлаб бегуноҳ кишиларни қириб ташлашни, ўзгача фикрловчиларга қарши кенг миқёсли қатағонга айланадиган тез ва адолатсиз ҳукмлар чиқаришни ўз ичига олган эди. Яқиндагина номлари ёш Озарбайжон демократияси рамзи бўлган кишиларга: Президент А. Элчибейга, собиқ Бош вазир П. Ҳусайновга, парламентнинг истеъфога чиққан раиси И. Гамбарга, собиқ Давлат котиби А. Керимовга сиёсий (ҳам жиноий) айб қўйилди. Жума куни парламент биносида И. Гамбар қамоққа олинди. Олдинги режимнинг асосий вазирлари ва айрим юқори лавозимли давлат амалдорлари бошига ҳам унинг қисмати тушди. Кўпгина «жабҳачи» раҳбарлар (яъни Озарбайжонни идора қилган халқ жабҳаси тайинлаган одамлар) жуфтакни ростлаб қолдилар, бундайлар кўпчилик бўлиб, уларнинг қўли халқ қонига беланган эди.

«Ҳайдар Алиев қаттиқ кетаяпти», — бу гапни ҳатто халқ жабҳасини, қилмишлари ҳали ҳамманинг кўз олдидан кетмаган Элчибей ва унинг командасини бўралаб сўкаётган кишилардан ҳам эшитиш мумкин. Ҳа, ҳақиқатан ҳам қаттиқ кетаяпти. Хартиялар ва декларациялардан парчаларни ёдлаб олган, инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги юзаки тасаввурларга берилган, халқ ҳаётидан ажралиб қолган демократга Озарбайжонда рўй бераётган воқеалар одобсизликдек бўлиб кўриниши мумкин.

Инкор этмаймиз: ҳозирги маъмурларнинг ҳаракатлари ҳуқуқлар ва эркинликлар тўғрисидаги академик ақидаларга мутлақо мос келмайди. Лекин Озарбайжондаги 1993 йилнинг жазирама ёзида рўй берган воқеаларга кенг тарихий ва диалектик нуқтаи назардан қаралади-ган бўлса, бу воқеаларда оғир ҳарбий ўтиш даврида давлат ва халқ учун жуда зарур бўлган авторитар режимнинг шаклланишидан иборат холисона, умуман соғлом жараённи кўрмаслик мумкин эмас, бу жараённи ватан тақдирига бефарқ қарай олмайдиган билимдон кишилар амалга оширмоқда. Чунки ҳозир кўп партияли парламент ва эркин матбуот каби демократик пасонгилар тийиб турадиган авторитаризмгина мамлакатнинг ялпи тартибсизлик ва ҳуқуқий бошбошдоқлик сари оғиб кетишини тўхтатишга қодирдир.

Озарбайжон бундай қисматни кутганмиди? Ҳа, кутган эди. Сиёсий шабкўрликка учраган ёки ҳамма нарсани рад этиш касалига гирифтор бўлган кишиларгина Озарбайжон халқ жабҳасининг якка ҳукмронлигини демократик тузум деб ҳисоблашлари мумкин эди.

«Жабҳачилар» Элчибейнинг четлаштирилиши номақбуллиги тўғрисида гапиришни жуда яхши кўришади. Депутатлар комиссияси Ганжа воқеасини текширишини «сиёсий суд», ҳокимият тепасида турган пайтларида фавқулодда ҳолат жорий этиб, ўзлари тақиқлаб қўйган митингларнинг тарқатиб юборилишини эса, демократик эркинликларни «оёқости қилиш» демоқдалар. Ўзининг айбини билган одам ёрилиб ўлади деганлар. Автоматлар ва гранатомётлар билан қуролланган «қизиққон озарбайжон йигитларининг (Озарбайжон халқ жабҳаси умри тугаганини сезиб, фронтда жуда зарур бўлган 30 мингтача милтиқ, шу жумладан гранатомётларни уларнинг қўлларига тутқазиб қўйган эди) рухсат этилмаган митингини тарқатиб юбориш ва бунда қорнидан ярадор бўлиш (ўтган шанбада пойтахтнинг Ясамал туманида Озарбайжон халқ жабҳаси жангарилари полиция бошқармасига ҳужум қилганда саккиз нафар полициячи жароҳатланган ва, чамаси, улардан бири ҳалок бўлганди) — бошқа иш-у, халқ жабҳасининг тазйиқи билан ўз ваколатларини, шу жумладан қонун чиқариш ваколатини кичик парламентга — миллий мажлисга беришга мажбур бўлган бутун Олий Кенгашни тарқатиб юбориш — бошқа иш.

Озарбайжон халқ жабҳаси ижроқўмининг ҳар қандай исённи таг-томири билан тугатиш учун «ғоят қатъий ҳаракат қилишга, **қон тўкишдан ҳам қайтмасликка»** тайёрлик баён қилинган 25 апрелдаги машъум баёнотига қарсак чалиш учун ўзгача «демократ» бўлиш лозим. Ёки норозилик тадбирини ўтказганлиги учун Озарбайжон Миллий мустақиллик партиясидаги мухолифчилардан 65 киши қамоққа олинганига, ёки бўлмаса бўш вақтларида муҳаррирлар ва журналистларни калтаклаш билан шуғулланган собиқ ички ишлар вазирининг «қизиқиш»ларига қарсак чалиш учун ўзгача бир «демократ» бўлиш лозим.

Халқ жабҳаси идора қилган бир йил ичида Озарбайжон ҳудудининг ўн фоизи қўлдан чиқиб кетди.

Элчибей ҳукуматининг фатвоси билан миллий чегара доирасидаги заминида нефть бўлган бутун Каспий биргаликда, нефть қазиб чиқаришга бериладиган конлар «лахтак-лахтак» қилиниб, америкаликлар билан инглизларга бўлиб берилди.

70—80-йилларда одамлар Озарбойжонга бажонидил келишарди: турли халқлар ўлкан этник қозонда қайнар, Боку кўчаларида ҳар хил тилдаги сўзлар янграрди.

Миллатчилик Озарбайжон халқ жабҳасининг мафкуравий байроғига айланди. Расмий нутқларда, баёнотларда, парламент қабул қилган қонунларда ҳамма нарса одоб доирасида эди. Лекин миллатлараро уйғунлик ва қонун олдида ҳамманинг тенглиги тўғрисидаги нутқлар шовқини остида, «халқ жабҳаси рухсат берди», деган лўнда изоҳ билан республикадаги русийзабон фуқароларнинг квартираларини оммавий равишда эгаллаб олишган пайтда нима учундир бу қонун амал қилмади. Буларнинг ҳаммасини Олий Кенгаш Раиси Исо Гамбар яхши биларди.

— Ана шу ишкалликларни бартараф этиш учун жуда кўп иш қилишимизга тўғри келади,— деди «Рабочая трибуна» мухбири билан суҳбатда Озарбайжон Давлат котиби Лола Шавкат Гажиева ҳорғин қиёфада.

— Биз республикадаги барча соғлом кучларнинг мададига умид боғлаймиз ва уларнинг ёрдам беришига ишонамиз.

42 яшар тиббиёт фанлари доктори Лолахоним ўз унвонлари ҳақида гапиришни ёқтирмайди (публицистик, фалсафий ва сиёсий мақолаларни ҳисобга олмаганда ҳам унинг тиббиётга доир юздан ортиқ илмий асари бор). Давлат котиби сифатида иш бошлагач, ўн биринчи куни календар якшанба келганлигини эслатди. Лола Шавкат Гажиеванинг вақти жуда зиқ. У ҳарбий, сиёсий ва кундалик ахборотлар билан танишиб чиқиши, Ғарб давлатлари дипломатия ваколатхоналари бошлиқларининг қистовига жавоб бериши, Россия газеталари журналистларини қабул қилиши лозим эди... Бу унинг ўтмишдоши хулқига сира ўхшамасди. Ўтмишдоши бир куни уйқудан олдин Ницше асарларини немис тилида ўқишини айтиб, атрофдагиларни кулдирган эди. Чунки «уч мушкетер» таржимасини ҳам ўқий олмаслигини ҳамма биларди.

Халқ жабҳаси ўз халқи билан роса олишиб бўлди. Одамлар энди тинчликни хоҳлайдилар.

Али НОИБОВ,

Боку.

(«Рабочая трибуна» газетасининг 1993 йил 20 июль сонидан).

КЕЧА · БУГУН · ЭРТАГА

● ЛИВИЯ раҳбари Муамар Каддафий инсон ҳуқуқлари бўйича Халқаро мукофот таъсис қилган. Бу йилги мукофот Босния ва Герцеговина болаларига бериладиган бўлди. Халқаро адвокатлар уюшмасининг таклифига биноан Босниядаги барча болаларнинг азоб-уқубатларига жаҳон жамоатчилигининг эътиборини жалб қилиш учун шундай қарорга келинди.

● РОССИЯ Федерацияси Президенти Борис Ельцин Тожикистон Республикаси чегарасини ҳарбий хизматчиларига «Россия Федерацияси Қаҳрамони» унвони бериш тўғрисидаги Фармонга имзо чекди. Уларнинг оилаларига «Олтин Юлдуз» нишони тантанали топширилади.

● РОССИЯ Федерацияси Олий Кенгашининг нойиблари анъанавий таътилга чиқадилар. Улар энди сентябрь ойида бўладиган сессияда учрашадилар. Аммо, ҳали ҳам жуда кўп муаммолар ҳал бўлмай қолди.

● РОССИЯ Мудофаа вазири қанча маош олади, деб ўйлайсиз. Оз ҳам эмас, кўп ҳам эмас — 180 минг рубл экан.

● ҚЎШМА ШТАТЛАР билан Исроил амалга оширишга киришган қўшма дастурдан кузатилган мақсад — «Скад» тоифасидаги баллистик ракеталарга қарши самарали кураш усулини топишдан иборат. «Дифенс Ньюс» ҳафтаномасининг ёзишича, Амриқода баллистик ракеталардан мудофаа воситаларини яратиш ташкилоти ва ракетага қарши тизимларга ихтисослашган Исроилнинг «Уэйлз» компанияси 4,5 миллион доллар турадиган ишлар дастурини бажариш ҳақида битим имзоладилар.

ОМАД ЁР БЎЛСИН, «ЎЗБЕКИСТОН ФУТБОЛИ»!

«Туркистон» газетаси жамоаси ўзбекистонлик барча футбол мухлисларини муборакбод этади. Чунки, кўпдан орзиқиб кутганимиз «Ўзбекистон футболи» газетасининг биринчи сони чиқди!

Маълумки шу йил баҳорида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси футболни ривожлантириш бўйича махсус қарор қабул қилган эди. Унда футболни дунё миқёсларига олиб чиқиш бўйича қатор масалалар кўтарилган бўлиб, шу жумладан «Спорт» газетаси қошида «Ўзбекистон футболи» ҳафтаномаси чиқариш ташкил этилсин», дейилган эди. Мана шу кунларга ҳам етиб келдик. Сафар Остонов бошчилигидаги «спорт»чи йигитларнинг елиб-югуришлари эвазига газета қўлимизга тегди. Эътиборли томони шундаки, газетанинг биринчи сони Республика Президенти Ислом Каримовнинг табриги билан очилади. Бу нафақат «Ўзбекистон футболи» ижодкорларини балки Ўзбекистон футболининг майдондаги ижодкорларини ҳам руҳлантириб юборади, деган умиддамиз. Газета «Спорт» газетасининг иловаси тарзида ҳафтада бир марта, чоршанба кунлари чиқади. Баҳоси 20 сўм. Лекин биринчи сонидан кўриниб турибдики, пулингизга ачинмайсиз.

Хуллас, «Ўзбекистон футболи» чиқди. Энди ўзбек футболи чиқиши керак. Дунёга...

Ўзбекистон—АҚШ: Ёш дастурчилар беллашуви

Тошкентда ЭҲМ учун дастур тайёрлаш бўйича Узбекистон — Амриқо ёшлар олимпиадаси тугади. У компьютер фестивалининг якунловчи босқичи бўлди. Фестиваль республикамизда икки ой давом этди ва дастур тузувчиларнинг турли танловларини, электрон техника, кўргазмасини, бошқа кўпгина тадбирларни ўз ичига олди.

Компьютер техникаси етказиб берадиган ва дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган Амриқонинг катта корпорациялари — «Компьютерленд» ва «Борленд» фестиваль муассислари бўлди. Унинг ҳомийлари орасида «Юнитех интернешнл» қўшма корхонаси, «Ипак йўли» Ўзбекистон хорижий компьютер банки, «Нурон «ЛТД» фирмаси ва бошқа корхоналар бор эди. Бу тадбирни Тошкентдаги «Альтсофт» фирмаси ташкил этди.

АҚШ ва Ўзбекистон мактаб ўқувчиларининг олимпиадасидан кўзда тутилган мақсад — истеъдодли ёшларни аниқлаш ва уларни қўллаб-қувватлаш, республикамизда компьютер билимларини такомиллаштиришга омиллар яратиш ҳамда икки давлат ёшлари ўртасида ўзаро яхши муносабатлар ўрнатишдан иборат.

Ўзбекистондан халқаро ёшлар олимпиадасида терма команда иштирок этди. Команда мактаб ўқувчилари, талабалардан иборат бўлиб, улар шу йил баҳорда бўлиб ўтган дастур тузувчилар республика мусобақасининг ғолиблари эдилар. Амриқо командаси эса Нью-Жерси штатидаги икки мактаб ўқувчиларидан иборат эди. Мусобақа шартларига кўра, олимпиада қатнашчилари электрон ўйин дастурини тузишлари зарур эди. Иккинчи босқич эса — компьютер мусобақаси бўлди. Иккала томон ҳам ўз маҳоратини намойиш этди, бироқ, амриқоликлар ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этишда ўзига хос йўл танлаб, олимпиадада ғолиб чиқдилар.

Нью-Жерси штатидан келган ёшлар учун фестиваль ўзбекистонлик тенгдошлари билан дўстона алоқа ўрнатиш, республиканинг қадимги тарихи, маданияти билан танишиш учун яхши имконият берди. Улар Самарқанд, Бухоро шаҳарларига сафар қилдилар, Чимён спорт лагерида дам олдилар.

Республика Халқ таълими вазирлиги билан Амриқонинг бизнес соҳасида мутахассислар тайёрлаш билан шуғулланадиган «Юниверсал эдьюкейшн» фирмаси дастур тузувчилар мусобақасини ўтказишда катта ёрдам берди.

— Ўзбекистон — Амриқо олимпиадаси қўшма дастурнинг бошланиши бўлади, деб ўйлайман. Бу дастур истиқболлидир, — деди республика халқ таълими вазири Ж. Йўлдошев. — Ҳозир биз амриқолик касбдошларимиз билан биргаликда бир неча йўналишда иш олиб боряпмиз. Яқинда бир гуруҳ амриқолик тилшунослар республикамизда юқори синф ўқувчиларининг инглиз тили билимларини аниқлаш мақсадида тест синови ўтказишди. АҚШнинг тил марказида синов натижалари ўрганилгач, мактабимиз ўқувчиларидан 48 нафарининг билим даражаси халқаро андозаларга мослиги аниқланди. Уларни АҚШга ўқишга таклиф этишди. Ҳамкорликнинг яна бир соҳаси — қишлоқ мактаблари ўқувчиларига инглиз тилини ўргатишдир. Ҳозир амриқолик 31 нафар муаллим шу дастур асосида республика қишлоқларида ишламоқда.

Дастур тузишга доир халқаро олимпиада тўғрисида гапирсак, бу дастлабки тажриба келгусида муваффақиятли ҳамкорлик қилишимизга умид бахш этди.

Ўзбекистон ёш дастур тузувчиларининг терма командаси шу йил қишда АҚШга боради. Ҳамма харажатларни ҳомийлардан бири — «Юнитех интернешнл» қўшма корхонаси ўз зиммасига олмоқда.

И. ГРЕБЕНЮК,
ЎзА мухбири.

БУ КЎҲНА ДУНЁ

ВОҚЕАЛАР · ХАБАРЛАР · ҲОДИСАЛАР

ХОРИЖДА НИМА ГАП?

БМТ ТЕХНИКЛАРИ гуруҳи Грузияга юбориладиган бўлди. Абхазия можаросидаги томонлар ўртасида ўт очиш тўхтатилган тақдирда бу ерда 50 нафар ҳарбий кузатувчини жойлаштириш учун мазкур гуруҳ тайёргарлик ишларини ўтказади. БМТ Бош котибининг расмий вакили Жо Силлс шуни маълум қилди.

* * *

ИСРОИЛ ҳукумати ҳарбий қўмондонликнинг Жанубий Ливандаги қуролли гуруҳлардан «қасос олишга» рухсат берди. Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидан кейин ҳукумат котиби ўқиб берган қисқача баёнотда, «Исроил қўшинлари мамлакат шимолида жанговар ҳолатга келтириб қўйилди ва «Хавфсизлик зонаси» доирасида аскарларга ҳужум қилганларга қарши жавоб зарбаси беришга тайёр», деб таъкидланади.

* * *

ЛИВАН Президенти И. Хравий якшанба куни Бекаа водийсининг ҳарбий қисмидаги туманга сафар қилди. «Хавфсизлик зонаси»даги Исроил эгаллаб турган жой яқинига келган Ливан давлатининг бошлиғи Яқин Шарқда ялпи тинчлик ўрнатилмагунча Исроил билан чегарада хавфсизлик таъминланмайди, деб таъкидлади. Президент Жанубий Ливанда исроиллик босқинчиларга қарши халқ кураши қонуний эканини уқтириб ўтди ва БМТ Хавфсизлик Кенгашининг 42-қарори бажарилгунга қадар бу кураш давом этаверишини таъкидлади.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

КАСАЛЛИКНИ ЕНГГАН ТОКАР

● НИЖНЕДЕВИЦКЛИК токар Валерий Котляров ҳозир 50 ёшда, бироқ ҳали жисмонан бақувват. Яқинда у бақувватлигини яна синовдан ўтказди. 10 соат давомида тинмай сузиб, 15 километрлик масофани ишғол этди. 10 килоли 2 та тошни 4 соат (қисқа-қисқа танаффус қилиб) давомида 2 минг 500 марта кўтарди. Бундан ташқари Новороссийскдан Мурманскгача, Брестдан Волгоградгача бўлган 13 та қаҳрамон шаҳарларни велосипедда кезиб чиқди. Одамлар унга «Велосипедда узоқ шаҳарларга боришнинг қийин жойи йўқ», дейишувди, Валерий амаки хафа бўлди ва яна ўша йўналиш бўйича велосипедда «юриш» қилди.

В. Котляров ёшлигида ҳарбий билим юртида ўқиган. Бироқ кейинчалик қаттиқ касал бўлиб, зобитлик касби билан бир умр хайрлашишга тўғри келган. Соғлиғи устида тинмай қайғуриши сабаб, кейинчалик соғлиғини бутунлай тиклаб олган. Дарҳақиқат, 50 ёшда шунча рекордларни ўрнатишнинг ўзи бўладими?!

КЎЗИ ОЖИЗ АЛЬПИНИСТ

● АМРИҚОЛИК кўзи ожиз Жоан Фелпс ҳозир 54 ёшда. Шу ёшда у донг таратди. Аммо унинг номи дунёга танилмай ўтиб кетиши мумкин эди, агарки, иккала кўзи ҳам кўр бўла туриб, тоғ чўққисига чиқмаганида.

Яқинда у 29 ёшли эгизак ўғиллари билан (арқон ёрдамида) Аляска тоғининг 6 минг метрлик чўққисини забт этди. Бу билан у ўзига хос рекорд ўрнатди.

90 ЁШДА ИМТИҲОН ТОПШИРДИ

● АНГЛИЯЛИК Женни Витериж «Ўқишнинг кечи йўқ» деган гапни яна бир бор исботлади. У 83 ёшида чет тилларни ўрганишга киришган ва 7 йилда, яъни 90 ёшида немис, француз, италян ва испан тилларини муқим ўрганган. Шу ёшида ўша тиллардан муваффақиятли имтиҳон топширди.

Эндиги гал Ўзбекистонники!

Марказий Осиё ва Кавказортидаги республикалар миллий давлатчилик ва иқтисодий мустақиллик сари одим ташлагач, қардош Туркия Республикасининг бу улкан минтақадаги ёш давлатлар билан алоқалари янгича асосда ривожланаётир. 1993 йилдан эътиборан нашр этилаётган «Ипак йўли» ойномаси қардош мамлакатлар ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларнинг долзарб масалаларини ёрита бошлади. Яқинда шу ойноманинг иккинчи сони босмадан чиқди.

Ойноманинг биринчи саҳифасида Туркия Республикасининг тўққизинчи Президенти Сулаймон Дэмирэлнинг сурати ва унинг дастлабки саҳифаларида эса 30 йилдан бери сиёсат майдонида биринчиликни қўлдан бермай келаётган нозиктаъб давлат раҳбарининг таржимаи ҳоли, у 25 йилдан ортиқ вақт раҳбарлик қилган «Тўғри йўл» партиясининг Туркия сиёсий ҳаётидаги мавқеи ёритилган.

Сулаймон Демирэл Туркия Президенти этиб сайлангач, бу мамлакатнинг туркий давлатлар билан алоқалари янада салмоқли бўлиши кўзда тутилмоқда. Чунки, оддий саноатчидан мамлакатнинг бош вазири, сўнгра Президенти рутбасига эришган Сулаймон Дэмирэл қардош ўлкалар билан иш бирлиги ва сиёсий ҳамкорликнинг изчил давом эттирилишига тарафдордир.

Ойномада Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари Ў. Султоновнинг Оврупо иқтисодий анжуманида сўзлаган нутқи ва мустақил Ўзбекистоннинг жаҳон Оврупо бозорига чиқишида Туркиянинг эгаллаган мавқеи хусусидаги мулоҳазалари ҳам эълон қилинган.

Ойномада ёзилишича, буюк Истамбул шаҳри 2000 йилда Олимпиада ўйинларини қабул қилишга даъвогар шаҳарлардан биридир. Ойномада Истамбулнинг бу юксак мавқега эга бўлиши учун мавжуд имкониятлари ҳақида батафсил ҳикоя этилган. Ойнома таҳририятининг фикрига кўра, Тошкент шаҳри 2004 йилги Олимпиада ўйинларини қабул қилишга даъвогар шаҳарлар силсиласига мансуб бўлиши мумкин.

Ойномада, шунингдек, Усмонли давлати юксалган 16-асрда яшаб ўтган буюк меъмор Хўжа Синоннинг ҳаётига оид янги маълумотлар ва у қолдирган тарихий мерос ҳақида, қардош Қирғизистон Республикасининг иқтисодий имкониятлари хусусида қизиқарли мақолалар босилган.

Ойноманинг учинчи сони мустақил Ўзбекистон Республикасига бағишланадиган бўлди. Унинг сўнгги саҳифаларида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислов Каримов сиймоси туширилган келгуси сон биринчи саҳифасининг макети босилган. Жумладан, Ўзбекистон саноати ва маданиятига оид бир қанча рекламалар эълон қилинган.

(Ўз мухбиримиз).

Қадрият

Тил ва дил оралиғи

Едимда бор. Талабалик йилларим эди. Радионинг қулоғини бурадим. Унда қўшиқ янграрди: оҳ, сенинг ёшлигинг менда бўлсайди... Тўғриси, бу сўзлар менга эриш туюлди. Ахир машҳур, таниқли адибимиз ўтган умрига энди нечун армон билан қараяпти, деган фикр ўтди хаёлимдан. Бир зум унинг ёзган қатор китоблари, китобхонлар орасидаги мавқеи, жамоат ўртасида тутган ўрни — ҳаммасини кўз олдимга келтирдим. Шунчалик уринсам ҳам, ўша армоннинг боисини тушунмагандим шунда.

Ҳаёт оқар дарё экан. У шу қадар тез ўтадики...

Умр—ипга терилган маржон,
Жилвасига қамрайди аввал.
Мисоли нур сингади ҳар он
Қонунига қилсангиз амал.
Тегирмондек югурик, тезкор,
Аччиқ, ширин бу ҳаёт тоши.
Қалб тубида қанча армон бор,
Ушал эрур умр қуёши.

Тўғри, биз мустабидликда, қарамликда яшаганимизни энди сезяпмиз. Ўзимиз, ўзлигимиз, ўзбеклигимиз оёқости қилинганини энди биляпмиз. Билган бўлсак-да, лекин эрк ва бахтимиз учун курашга имкон бўлмаган. Ҳар кунги ҳаётимиздан, ён-атрофимиздаги шаън-шавкату, алвон-алвон қизил гаплардан сурурланиб, ғурурланиб юраверганмиз.

Шунданмикан, азиз ёш дўстим, бугун ўша қўшиқни мен куйлагим келяпти. Энди мен сенга ҳавас қиляпман: оҳ сенинг ёшлигинг менда бўлсайди. Нега? Бу саволни беришинг ўринли. Бугун ўша қоронғулик эшиги очилди. Мустақиллик, истиқлол туфайли мустабидликнинг сирли занжирлари ҳалқаси узилиб, ҳар тарафга сочилди. Биз ўзлигимизни, ўзбеклигимизни сездик. Ўзбекистон республикамизни жаҳон таниди. Яхши, эзгу ниятли кишилар учун ўлкамизнинг дарвозалари очилди. Борди-келди кучайди. Осмону, сафар йўллари росаям узайди. Дини ислом, имон эътиқодимизга имкон берилди. Бу сенинг омадинг бўлса не ажаб, ёш дўстим!

Лекин ана шу омад остонасида турган чоғингда ҳам тил ва дил оралиғи хусусида сўзлашни лозим топдим. Чунки мустақил республикамиз сенинг бахтинг, камолотинг учун барча шарт-шароитларни муҳайё қилмоқда. Сен унга жавобан истиқлол учун қандай ҳисса қўшдинг, мустақилликни мустаҳкамлаш борасидаги шахсий режаларинг қандай? Афсус, бу саволга ҳамиша ҳам ижобий жавоб олавермайман. Гўёки айрим ёшларда тил ва дил оралиғи тобора йироқлашиб бораётгандек.

Бунинг қанчалик тўғри, нотўғрилиги хусусида шахсий қарашларимизни ёзиб ўтириш ортиқчадир эҳтимол. Лекин шу ўринда бундан бирнеча йил аввал уста Маҳмуд Усмонов билан қилган суҳбатимиздан ибратомуз бир фикрни келтирмоқчиман. Ўшанда ота айтгандилар: «Болам, ёшдир-қаридир, луқмаси ҳалол бўлмоғи лозим. Зеро, у луқмасини ҳалол қилмасдан, ҳаром йўл билан топган пул билан бола-чақасини боқар экан, болаларида ҳам имон, инсоф бўлмайди, шу зайл замон, жамият ўзгариб бораверади».

Бировдан олиб, бировга осмон нархида сотиб кун кўриш луқмани ҳалол қилмайди, аслида. Аксинча, пешона тери билан, ҳалол меҳнат қилиб топилган маблағ эвазига кун кўриш луқмани ҳалоллайди. Ёлғончилик, алдамчилик, тилёгламачилик бор жойда — шайтон ўртада. Ақл, заковат билан ўзидаги ишбилармонлик фазилатларини намоён қилаётган йигит-қизлар бу таъналардан мустасно. Бу таъналар дуч келган жойдан, турли йўллар билан пул ундириш пайида бўлган ёшларга тегишли. Шу зайл умрлари оқар сувдек оқаётганини, ўтаётган ҳар бир кунлари вақти келиб армонга айланишини сезишмайди. Олди-сотди, тижорат туфайли улардаги тил ва дил оралиғи қоронғу.

Яқинда раидода бир қизнинг мактубини ўқишди: дугонам туфли берганди, пул зарур эди, устига қўшиб сотдим. Осонгина пул тушганидан суюниб, иккинчи туфлини ҳам шундай қилдим. Қишда ҳижобда юргандим. Ёз келгач, ҳижобни ташладим. Лекин имон, эътиқодим ўзимда. Қилган ишимдан кўнглим хижил, қийналяпман. Ахир бировнинг ҳақини ҳар ким ҳам бемалол ҳазм қилавермас экан-да...

Бу мактубни тинглаб бўлиб ўйланиб қолдим. Республикамиз мустақиллиги биз катталарнинг ҳам, сиз ёшларнинг ҳам бахту саодатимиздир. Унинг мустаҳкам оёққа туриб олиши сизу бизга боғлиқ. Мустақиллик туфайли хориж билан борди-келдимиз кучайди, бу яхши, албатта. Лекин ҳар қандай шароитда ҳам республикамиз, халқимиз мавқеини, дунёда тутган ўрнини ёддан чиқармаслик лозим. Шундагина биз муқаддас Ватан туйғусини алқаган, Ўзбекистон фуқароси бўлиш, мустақиллик гаштини суришдек бурчдан ярлақаган бўламиз. Зеро, шундагина, луқмамиз ҳалол бўлгуси, тил ва дил оралиғи мусаффо бўлиб, унинг ёрқинлигидан кўнгиллар кулгусидир. Ва албатта, ҳаёт тегирмони айланасида бир кун келиб, умрнинг баҳори бўлмиш ёшлик давринггни эслашинг табиийдир.

Муқаддас СОЛИҲ қизи.

ЎЗБЕК ҲАЙКАЛТАРОШИНИНГ ҲАДЯСИ

Қосим ака Мирзараҳимовни мен ўн йилнинг нари-бериси яхши биламан. Илк бор бу киши ҳақида аввалги бош муҳарриримиз, ҳозирда Матбуот давлат қўмитасини бошқараётган Рустам ака Шоғуломовдан эшитганман. Аллақайси йиғилишдан ҳаяжонланиб қайтган Рустам ака Тошкентнинг қоқ марказида, тўғрироғи, «Болалар дунёси» дўконининг тепасидаги хонадонлардан бирида ўсмирлик чоғидаёқ ногирон бўлиб қолган, атиги бор-йўғи уч бармоғи билан ажойиб ҳайкаллар ишлайдиган бир инсон яшаши ҳақида сўзлаб берганида, бу гапларга бир ишониб, бир ишонмай Қосим аканикига йўл олганимиз ҳалиқали эсимда.

Мен бугун икки қўлимни кўксимга қўйиб, Қосим акадек матонатли инсонни бошқа учратмадим, десам муболаға бўлмас. Бу киши ишлаган санъат асарларига қараб, унинг ногирон эканлигига ҳеч кимнинг ишонгиси келмайди. Аммо, афсуски, аслида шундай. Бор-йўғи уч бармоқ ва тасвирлашга сўз ҳам ожизлик қиладиган матонат эвазига бунёд этилаётган асарлар қимматини белгилашнинг имкони ҳам бўлмаса керак.

Яқинда ўзбек Островскийси, ажойиб ҳайкалтарош Қосим ака Мирзараҳимов Туркия элчихонасида бўлди. У Туркиянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Вулқон Чўтур жанобларига Турғут Ўзол бюстини ва «Шарқ айёми» деб номланган мўъжаз ҳайкални икки қардош халқ ўртасидаги дўстлик рамзи сифатида топширди.

З. РИХСИЕВ.

СУРАТЛАРДА: Совғани топшириш маросими.

ЎзА сурати.

БАРНОНИ КЎРГАНЛАР БОРМИ?

Таҳририятимизга нажот истаб келган аёл ўзини таништирди. Набира опа суратдаги қизнинг онаси. Қизлари Барно шу йилнинг 18 март куни уйдан чиқиб кетганича, дом-дараксиз йўқолган. Истиқомат қилган жойи Қибрай тумани, «Маданият» жамоа хўжалиги, 3-участкаси. Набира опанинг айтишича, Барно ўша куни оч-қизил рангдаги калта плашч, «Адидас» белгили қизил камзул, замокли жемпер, сиёҳ ранг кофта, оқ-доғли «варёнка» юбка, пошнасиз қора туфлида бўлган. Ёнида туғилганлик ҳақидаги гувоҳномаси ҳам бор эди.

Қаюмова Барно Суҳбатуллаевна 1977 йил 18 октябрда туғилган. Уни кўрган-билган, хабарини эшитганлар Тошкент шаҳар С. Раҳимов туман ИИБга ёҳуд яқин орадаги «02» постига телефон қилишлари сўралади.

Барнони топишда ёрдам берганларга қимматбаҳо совғалар бор.

Набира опа қизининг топилишидан умидвор. Ёрдам беринг, яхшилар!

КУЧИНИ СИНАБ КЎРИШМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси олимпиада терма командаси футболчилари Беларусдан қайтиб келишди. Команда мураббийлари Ўзбекистон чемпионатидаги қисқа танаффусдан фойдаланиб, «Олимпиада-96» саралаш ўйинларига тайёргарлик босқичларидан бирини сафарда ўтказиш учун барча номзодларни тўпладилар.

Биринчи ва олий тоифадаги командаларда иштирок этаётган ёши йигирмадан ошмаган спортчилар терма команда байроғи остига тўпландилар.

— Бизнинг асосий мақсадимиз тажриба ортиришдан, ёш терма команданинг турли линиялари ва бўғинларини синаб кўришдан иборат эди,— деди бош мураббий Мирзоҳид Ғуломов. — Белорусда учта учрашув ўтказдик. Биринчисида Белоруснинг олимпиада командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдик. Иккала тўпни Бекободнинг «Майдончи» ҳужумчиси Арслон Толибов киритди. Қолган икки учрашувда омадимиз келмади — Минскнинг динамочилари ва Риганинг «Витус» командаси билан учрашувда мағлуб бўлдик, менимча бу ўйинларни яхшироқ ўтказишимиз мумкин эди.

Сафаримиз фойдали бўлди, деб таъкидлади команда мураббийси. Мезбонлар бизга яхши эътибор беришди — командамизни олимпиада марказидаги базага жойлаштиришди, энг яхши таълим-машқ залларини. хоналарни, барча зарур асбобларни тасарруфимизга бериб қўйишди. Учрашув натижалари унча аҳамиятга эга эмас, энг муҳими малакаси юқори командалар билан учрашувда кучимизни синаб кўриш биз учун муҳимроқ эди. Биз ана шундай командалар билан учрашдик.

Учрашув натижалари юзасидан командани тайёрлаш режасига зарур тузатишлар киритилди. Бу тузатишлар 1994 йилда бўладиган саралаш ўйинларига яхши тайёргарлик билан бориш имконини беради. Олимпиадачилар сентябрь ва октябрь ойларида яна тўпланадилар, унда Корея Республикаси футболчилари билан яна иккита халқаро учрашув ўтказиш режалаштирилган.

(ЎзА мухбири).

МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОН КУБОГИ УЧУН

Шу йил кузда Ўзбекистон пойтахтида халқаро бокс мусобақаси бўлади. Унда жаҳондаги кўпгина мамлакатлардан 300 га яқин энг кучли спортчилар қатнашади. Тошкент биринчи марта ана шундай мусобақа майдони бўлади. Тошкент шаҳри бутуниттифоқ биринчилиги, СССР халқлари спартакиадаси, халқаро мусобақалар ўтказиб тажриба орттирган бўлса ҳам халқаро бокс мусобақаси алоҳида аҳамиятга эга. Унда «Мустақил Ўзбекистон кубоги» учун спортчилар куч синашадилар.

Мусобақа чинакам спорт байрамига айланиши, юксак даражада ўтиши, унда қатнашувчилар ва меҳмонлар хотирасида қолиши учун республикадаги турли ташкилотларнинг куч-ғайратларини бирлаштириш зарур. «Мустақил Ўзбекистон кубоги» халқаро мусобақасига тайёргарлик ва уни ўтказиш ташкилот қўмитасининг мажлиси ана шу масалаларга бағишланди. Мажлисни ташкилот қўмитасининг раиси, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев бошқарди.

Тошкент янги мусобақани ўтказиш шарафига эга бўлгани, бу мусобақа халқаро спорт жадвалида муносиб ўрин эгаллаши таъкидланди. Айни пайтда бу зўр масъулиятдир: мусобақа қатнашчиларини қабул қилиш, жойлаштириш, спортчилар, уларнинг устозлари, ҳакамлар ва шифокорларнинг катта делегацияларига меҳмондўстлик кўрсатиш лозим бўлади. Ўзбекистонга халқаро ҳаваскор бокс уюшмаси вакиллари келиши кутилмоқда. Мажлисда республикадаги турли вазирликлар, идоралар, уюшмалар, тижорат бўлинмалари биргаликда аниқ ҳаракат қилиши ҳамда уларнинг ишларини мувофиқлаштиришга қаратилган тадбирлар режаси кўриб чиқилди.

Кубок мусобақалари 4 октябрдан 10 октябргача «Алпомиш» спорт саройида ўтади. Йигирма уч йилдан буён турли даражадаги юзлаб мусобақалар ўтказилган бу спорт саройи ҳозир обдон таъмирлашга муҳтож бўлиб қолган. Ана шу ишлар ҳозироқ бошлаб юборилди. Шаҳардаги яна бир қанча бинолар ва махсус залларни тартибга солиш зарур, уларда қуръа ташланади, боксчилар машқ қиладилар, уларнинг вазнлари аниқланади.

Мажлис қатнашчиларига ғолиб командага бериладиган фахрий кубокнинг ҳомаки нусхаси кўрсатилди. Тошкентдаги «Миконд» заводи ва Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси мутахассислари бронза ва биллурдан ушбу эсдалик совринни тайёрлайди. Мусобақа қатнашчилари учун яна бир қанча махсус совринлар, совғалар, эсдалик буюмлари таъсис этилади. Тиббий хизмат кўрсатиш, мукофотлаш жиҳозларини, афишаларни, дастурларни, таклифномаларни тайёрлаш масалалари муҳокама қилинди... Мусобақанинг очилиши ва ёпилиши маросимлари, хилма-хил маданий дастур, қизиқарли сафарлар тараддуди кўрилмоқда.

Хуллас, Ўзбекистон Республикаси пойтахти «Чарм қўлқоп» усталари келишига тайёргарлик кўрмоқда ва уларни кутмоқда.

(ЎзА мухбири).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ ШИФОХОНАЛАРИНИНГ

ТИББИЁТ БИЛИМ ЮРТИ

«ҲАМШИРАЛИК ИШИ» мутахассислиги бўйича

1993—94 ўқув йили учун ўқувчилар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кундузги бўлимда ўқиш муддати — 1 йилу 10 ой.

Кечки бўлимда ўқиш муддати — 2 йилу 3 ой.

Билим юртига 11-синф маълумотига эга бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

Кундузги бўлим учун аризалар 14 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари кундузги бўлимда 1 августдан бошланади.

Кечки бўлим учун аризалар 15 сентябргача қабул қилинади. Кундузги ва кечки бўлимга кирувчилар:

БИОЛОГИЯДАН (оғзаки)

ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТДАН — (ёзма диктант) кириш имтиҳонлари топширадилар.

Манзилгоҳимиз: Тошкент — 109, Шифокорлар шаҳарчаси, 6-ётоқхона.

Автобуслар: 10, 28, 34, 82, 116.

Трамвайлар: 16, 12.

ЁШ ИСТЕЪДОДЛАРНИ ИЗЛАЙМИЗ

Улуғбек номидаги истеъдодли ёшларни қўллаш республика жамғармаси Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги ва Шарқ оламининг буюк мутафаккири Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллигига бағишлаб «Ёш истеъдодларни излаймиз» шиори остида ижодкор ёшлар кўрик-танловини эълон қилади.

Кўрик-танлов шиорлари:

«Кашфиёт эт, Ўзбекистоним!»
«Саломат бўл, Ўзбекистоним!»
«Ўзбекистонни асрагин!»
«Ижод эт, Ўзбекистоним!»

Кўрик-танловга 30 ёшгача бўлганлар: мактаб ўқувчилари, билим юртлари, техникум, олий ўқув юрти талабалари ва барча ижодкор ёшлар таклиф этилади.

Кўрик-танловга қуйидаги изланишлар бўйича ишлар топширилади:

«Кашфиёт эт, Ўзбекистоним!» бўлими бўйича — механика ва физика соҳасидаги ихтиролар, машина ва ускуналарнинг амалдаги намуналари, моделлар, оригинал лойиҳалар ва конструкторлик ечимлари, ЭҲМ, математик таҳлиллар;

«Саломат бўл, Ўзбекистоним» бўлими бўйича — янги даволаш усуллари ва дори-дармонлар, тиббиёт асбоб-ускуналари ва касалликнинг олдини олиш самарали йўллари;

«Ўзбекистонни асрагин! бўлими бўйича — аҳоли экологик хавфсизлигини таъминлайдиган атроф-муҳитни ифлосланишдан мустаҳкам ҳимоя қиладиган янги усуллар ва техник воситалар;

«Ижод эт, Ўзбекистоним!» бўлими бўйича — бадиий ва публицистик асарлар, тасвирий санъат, бадиий графика мажмуи, мусиқа ва кино асарлари.

Кўрик-танлов 1993 йил 1 октябрдан бошланади, якуни эса 1994 йил 20 февралдан 10 мартгача кўриб чиқилади. Кўрик-танловга қўйиладиган ишлар қуйидаги манзилга юборилсин:

Тошкент шаҳри, 700027, Шайхонтоҳур тумани, Фурқат кўчаси. 1-уй, 5 қават.

Маълумот учун тел: 45-23-46, 45-26-45.

Кўрик-танлов ғолибларини рағбатлантириш учун қуйидаги мукофотлар белгиланади:

1. Улуғбек жамғармаси ҳисобидан **чет мамлакатларга 5 та йўлланма;**

2. Биринчи ўринни эгаллаган **10 ғолибга 60 минг сўмдан;**

3. Иккинчи ўринни эгаллаган **10 ғолибга 30 минг сўмдан;**

4. Учинчи ўринни эгаллаган **10 ғолибга 15 минг сўмдан;**

5. **20 та диплом ва фахрий ёрлиқлар.**

Улуғбек номидаги жамғарма кўрик-танлов ғолиблари ижодий қобилиятларининг тинмай камол топишига кўмаклашади.

Газета саҳифаланаётганда:

«ТОШИНТЕРМ»: МУСИҚИЙ ТЕРМОС

Машҳур «Тошинтерм» Ўзбекистон — Хитой қўшма корхонаси рўзғор термослари ишлаб чиқариш билан чекланиб қолмасликка қарор қилди. Бу маҳсулотларга талаб катта бўлишига қарамай, корхона тикувчилик буюмлари ишлаб чиқарадиган қўшма компаниянинг ҳаммуассиси бўлди. Иккинчи томон — Покистоннинг «Аҳмад Ғани корпорейшн ЛТД» фирмасидир. Ўзбекистонликлар республика мустақиллигининг икки йиллиги арафасида дўконларимиздан эркаклар кўйлаклари ,шимлар, чойшаблар ва бошқа кўп маҳсулотларни харид қилишлари мумкин бўлади.

Бугина эмас. Яқин кунларда Тошкентдаги «Болалар дунёси» фирма дўконлари тизимига мусиқий қурилмаси бўлган автомат ўйинчоқларнинг тажриба туркуми сотишга чиқарилади. Улар «Тошинтерм» цехларидан бирида тайёрланган.

Энди энг қизиқарли маълумотларни келтирамиз. Ўзбекистон — Хитой қўшма корхонаси мусиқий қурилмаси бўлган термосларнинг тажриба туркумини чиқаришга тайёргарлик кўрмоқда. Тасаввур қилиб кўринг-а: тугмачани боссангиз пиёлага қайноқ чой қуйилади ва айни пайтда ёқимли куй янграйди.

И. САФАРГАЛИЕВА,
ЎзА мухбири.

Келгуси сонда:

- МУҲАББАТДАН СУЗЛАЙИН СЕНГА
- АМРИҚОЛИКЛАР УЗБЕКЧА ГАПИРИШАДИ.

Бош муҳаррир: Жаббор РАЗЗОҚОВ

Таҳрир ҳайъати: М.АБДУСАМАТОВА, А.АҲМЕДОВ (*бош муҳаррир ўринбосари*), К.ЖУМАНИЁЗОВ, З.МАМАДАЛИЕВ, К.РАҲИМОВ, З.РИХСИЕВ (*масъул котиб*), С.РУСТАМОВ.

Таъсис этувчи:
ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАР ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ ҚЎМИТАСИ
ва
"ТУРКИСТОН" ИЖОДИЙ ЖАМОАСИ
газета 1925 йил 8 февралдан "Ёш ленинчи" номи билан чиқа бошлаган.

ТАҲРИРИЯТ:
хатлар ва оммавий ишлар – 32-56-57; ёшлар сиёсати ҳамда фан ва халқ таълими – 32-57-93; ижодкор ёшлар – 32-57-52; иқтисод, қишлоқ ёшлари, спорт ва ватанпарварлик – 32-55-81; ахборот ва бадиий безаш – 32-53-98; тижорат – 32-58-48; қабулхона – 32-56-58.

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Нашр кўрсаткичи: 64607

Газетамиз ҳафтанинг сешанба, пайшанба, шанба кунлари чиқади.

Қўлёзмалар ҳамда суратлар муаллифларга қайтарилмайди ва таҳлил этилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Манзилгоҳи: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00130. Буюртма- Г — 336. 62462 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди — 23.00 да.